

GURU GOBIND SINGH KHALSA COLLEGE

SARHALI, DISTRICT TARN TARAN PUNJAB

PROGRAM AND COURSE OUTCOMES

GURU GOBIND SINGH KHALSA COLLEGE SARHALI

PROGRAM AND COURSE OUTCOMES

Bachelor in Computer Applications (BCA)

Introduction to BCA course

Bachelor of Computer Applications (BCA) is an undergraduate degree course in the field of computer applications. As the IT industry in India is rising rapidly, the demand for computer professionals is increasing day by day. For computer graduates, the growth of the IT industry has created a lot of opportunities.

The course duration is 3 years and is split into 6 semesters. It addresses topics such as databases, networking, data structure, main programming languages such as 'C', 'Java', 'C++' and 'Python'. This course offers a lot of opportunities for students who are interested in the field of computer applications and want to work as a software, Database developer in the IT industry.

Program Learning Outcomes (POs)

PO1: Improve their computer literacy, their basic understanding of operative systems and a working. Develop criteria to organize and present different type of works in academic and professional environments.

PO2: Capacity to use ICT in a variety of learning circumstances, demonstrate the ability to view, analyze and use a range of specific sources of information.

PO3: Learn how to organize information efficiently in the forms of outlines, charts, etc. by using appropriate software. Develop the skills to present ideas effectively and efficiently.

PO4: The program will help the students to develop analytical ability to solve a problem in logical way to determine a solution

PO5: Design and implement a web page. Improve communication and business management skills, especially in providing technical support. Serve as the System Administrators with thorough knowledge of DBMS.

PO6: Graduates would be able to build the skills and attitudes needed to think critically, which will engage them in a systematic problem-solving technique.

PO7: Enhance programming skills.

Program Specific Outcomes (PSOs)

PSO1: Explore technical knowledge in a variety of fields of Computer Applications and learn in an environment that encourages the development of skills for a successful job and further education.

PSO2: To gain knowledge to become proficient in computer programming like C, C++, Python, Java.

PSO3: An Ability to comprehend software engineering process and strategies in software project development.

PSO4: To possess the knowledge of web designing and networking.

Course Outcomes

CLASS - BCA SEMESTER – I

COURSE NAME: Paper – I Introduction to Programming – C

CO1: On successful completion of this subject the students have the programming ability in C Language.

CO2: Identify solution to a problem and apply control structures and user defined functions for solving the problem.

CO3: Demonstrate the use of arrays ,strings , string handling functions, pointers ,structure and union.

CO4: Apply skill of identifying appropriate programming constructs for problem solving.

CLASS - BCA SEMESTER – I

COURSE NAME: Paper – II Introduction to Computers and Information Technology

CO1: At the end of this course the student shall be able to understand the basic terminology of computers.

CO2: Define basic computer hardware architecture.

CO3: Possess the knowledge on the importance of operating system and application software.

CO4: Develop skills of working with MS-Word, MS-PowerPoint, MS-excel.

CO5: Able to aware of types of memory.

CLASS - BCA SEMESTER – I

COURSE NAME: Paper – III Applied & Discrete Mathematics

CO1: Students possess knowledge about basic matrix operations sum, difference, products and transpose .

CO2: Students have knowledge about how to Simplify and evaluate basic logic statements including compound statements, implications, inverses, converses, and contrapositives using truth tables and the properties of logic. Express a logic sentence in terms of predicates, quantifiers, and logical connectives

CO3: Students learn to apply the operations of sets and use Venn diagrams to solve applied problems; solve problems using the principle of inclusion-exclusion.

CO4: Determine the domain and range of a discrete or non-discrete function, graph functions.

CLASS: BCA SEMESTER – I

Course Name: Communication Skills in English

Program-Specific Outcomes (PSOs)

CO 1: Students will gain proficiency in reading tactics and strategies, focusing on reading purposes and types. They will learn to understand the meanings of words in context, grasp coherence, logical progression, and interpret phrases or expressions.

CO 2: Through comprehension exercises, students will practice answering multiple-choice questions to identify specific content and respond to short questions based on idea development.

CO 3: Students will learn guidelines for effective writing, including styles for applications, personal letters, and official or business correspondence.

CO 4: Students will master organizing information sequentially for resumes, memos, and notices. Additionally, they will develop skills in subdividing content for note-making and drafting notices for circulation or display.

CLASS: BCA SEMESTER – I

Course Name: PRACTICAL MS Office 2010/Open Office and C Programming

CO1: Use the fundamentals of C programming in trivial problem solving.

CO2: Apply skill of identifying appropriate programming constructs for problem solving.

CO3: Gain ability to work with arrays of complex objects.

CO4: Develop skills of working with MS Word, MS Power point, MS excel.

CO5: Understand the concept of storing of data in memory and its types.

CLASS - BCA SEMESTER – II

COURSE NAME: Paper – I Introduction to Programming – C ++

CO1: Describe the object-oriented programming approach.

CO2: Apply the features of object-oriented programming.

CO3: Able to acquire in depth knowledge and develop software in C++.

CO4: Identify different class attributes, member functions, base class and derived class and their relationships among them.

CO5: Apply the concepts in object-oriented programming in terms of software reuse and managing complexity to solve real world problems.

CLASS - BCA SEMESTER – II

COURSE NAME: Paper – II Principles of Digital Electronics

CO1: Gain knowledge on different types of number systems and their conversions in digital electronics.

CO2: Use Boolean algebra to minimize and simplify Boolean expressions.

CO3: Understand the design of various combinational circuits using logic gates.

CO4: Draw Combinational Circuits and Sequential Circuits.

CLASS - BCA SEMESTER – II

COURSE NAME: Paper – III Numerical Methods & Statistical Techniques

CO1: Develop appropriate numerical methods to approximate a function

CO2: Perform an error analysis for various numerical methods

CO3: Develop appropriate numerical methods to solve a differential equation

CO4: Derive appropriate numerical methods to solve a linear system of equations

CO5: Learn fundamental concepts of statistical and optimization methods.

CO6: Understand various measures of central tendency, measures of dispersion, Correlation, and Curve fit.

CO7: Code various numerical methods in a modern computer language.

CLASS - BCA SEMESTER – II

Course Name: Communication Skills in English

On Completing the Course, the Students will be able to:

CO 1: Students will explore effective listening skills, different types of listening, barriers to listening, and strategies to overcome these barriers. They will also study the levels of listening, qualities of a good listener, and the benefits of effective feedback.

CO 2: Practical listening exercises—such as analyzing conversations, news, and TV reports—will enhance students' practical understanding of listening. They will also learn telephone call etiquette, note-taking, and note-making techniques.

CO 3: Conversational English will be taught, focusing on exchanging information about general topics. Students will practice meaningful conversations, understand cues, provide appropriate responses, and use polite speech.

CO 4: Pronunciation skills will be emphasized, with training on English sounds, stress, and intonation. Students will engage in situation-based conversations to improve spoken English.

CO 5: Activities such as mock interviews, group discussions, and scenario-based conversational exercises will further develop students' speaking abilities.

CO 6: Students will learn to communicate effectively and professionally, with an emphasis on context-appropriate language and courteous interaction.

CLASS - BCA SEMESTER – II

Course Name: Practical–C++ Programming Language

On Completing the Course, the Students will be able to:

CO1: Apply the concepts of object-oriented programming.

CO2: Understand the process of data file manipulations using C++.

CO3: Understand and implement various concepts of numerical and statistical methods to solve real life problems and describe the object-oriented programming approach in connection with C++.

CO4: Apply virtual and pure virtual function and complex programming situations.

CLASS - BCA SEMESTER – III

COURSE NAME: Paper–I Computer Architecture

CO1: Students will understand the basic organization of computer.

CO2: Students will learn about the architecture of common bus system.

CO3: Demonstrate control unit operations and conceptualize instruction level parallelism.

CO4: Categorize memory organization and explain the function of each element of a memory hierarchy.

CO5: Students will learn about I/O interface, DMA controller, modes of data transfer.

CLASS - BCA SEMESTER – III

COURSE NAME: Paper–II Database Management System

CO1: Understand Databases, their design and development.

CO2: To Design and implement a database schema for a given problem domain.

CO3: To Apply the concept of normalization to reduce the tables and mapping of E-R diagrams to tables.

CO4: Gain practical Skills Using SQL and PL/SQL.

CO5: To create algebraic queries by using the topic of relational algebra and calculus.

CO6: Gain transferable skills: Usage of DBMS design and administration.

CLASS - BCA SEMESTER – III

COURSE NAME: Paper–III Computational Problem Solving Using Python

CO1: Build basic programs using fundamental programming constructs like variables, conditional logic, looping, and functions.

CO2: Work with user input to create interactive programs.

CO3: Design and implement program to solve real world problem.

CO4: Make database connectivity in python programming language.

CLASS - BCA SEMESTER – III

COURSE NAME: Paper – I Data Structure & File Processing

CO1: Understand the concept of algorithm complexity and acquire knowledge on the mathematical notations which can be used to measure the algorithm's complexity.

CO2: Apply searching techniques in real word applications to identify the particular element.

CO3: Get knowledge on different sorting algorithms along with their time complexities.

CO4: Understand different types of data structures along with the operations performed on them.

CO5: Students will have capability to use data structures effectively to solve practical problems.

CLASS - BCA SEMESTER – III

COURSE NAME: Programming Lab1 – Python

CO1: Build basic programs using fundamental programming constructs like variables, conditional logic, looping, and functions.

CO2: Work with user input to create fun and interactive programs

CO3: Define and demonstrate the use of built-in data structures “lists” and “dictionary”

CO4: Design and implement program to solve real world problem.

CO5: Design and implement GUI application and how to handle exceptions and files.

CLASS - BCA SEMESTER – III

COURSE NAME: Programming Lab II – Oracle

CO1: Use the Relational model and learn how it is supported by SQL and PL/SQL.

CO2: Use the PL/SQL code constructs of IF-THEN-ELSE and LOOP types as well as syntax and command functions

CO3: Solve database problems using Oracle: SQL and PL/SQL and understand the use of procedures, functions, packages, and triggers.

CLASS - BCA SEMESTER – IV

COURSE NAME: Paper – II Information Systems

CO1: Understand the Software Development Life Cycle (SDLC) development.

CO2: Know how to define internet, www, various protocols and understand the working of internet.

CO3: Identify which medium and topology should be used for networking.

CO4: Students will able to create HTML based web pages and create e-mail ids.

CO5: Students will be able to create projects.

CLASS - BCA SEMESTER – IV

COURSE NAME: Paper – IV System Software

CO1: Understand the basics of system programs like editors, compiler, assembler, linker, loader, interpreter and debugger.

CO2: Understand various phases of compiler and compare its working with assembler.

CO3: Understand how linker and loader create an executable program from an object module created by assembler and compiler.

CO4: Understand various editors and debugging techniques.

CLASS - BCA SEMESTER – IV

COURSE NAME: Programming Lab (Data Structure implementation using C++)

CO1 Implement the real world applications by making use of linear data structure, such as, arrays, stacks, queues, linked lists, trees and graphs, to handle the data stored in computer's memory.

CO2 Perform the implementation using non-linear data structure, such as, trees and graphs.

CO3 Perform traversing, insertion, and deletion operations on the above mentioned data structures.

CO4 Perform the search operations by making use of suitable search technique.

CO5 Sort the data by using different sorting techniques and can also assess the time requirement of the available sorting techniques.

CLASS - BCA SEMESTER – V

COURSE NAME: Paper – I Software Engineering

CO1: Student will be able to understand the various phases of a software development lifecycle.

CO2: Student will be able to choose appropriate process model depending on the user requirements.

CO3: Student will be able to perform various life cycle activities like analysis, design, coding, testing and maintenance.

CO4: Student will be able to understand the various activities involved in a software project planning.

CLASS - BCA SEMESTER – V

COURSE NAME: Paper – II Web Technologies

CO1: Students will be able to outline the history of the web and technologies that makes the web pages.

CO2: Make the web pages more dynamic and interactive.

CO3: Design to create structure of web page, to store the data in web document, and transport information through web.

CO4: Identify the problems in Servlets and overcome those using Java Server Pages also develop JSP applications with Model View Control architecture.

CO5: Design a dynamic web application using PHP.

CLASS - BCA SEMESTER – V

COURSE NAME: Paper – III Operating System

CO1: Student will be able to understand the main components of an OS & their functions.

CO2: Describe the important computer system resources and the role of operating system in the management policies and algorithms.

CO3: Describe and analyze the memory management and its allocation policies.

CO4: Identify use and evaluate the storage management policies with respect to different storage management technologies.

CO5: Identify the need for special purpose operating system with the advent of new emerging technologies.

CLASS - BCA SEMESTER – V

COURSE NAME: Paper – IV JAVA Programming Language

CO1: Student will be able to implement Object Oriented programming concept using basic syntaxes of controls structures, strings and function for developing skills of logic building activity.

CO2: Identify classes, objects, members of a class and the relationships among them needed for a finding the solution to specific problem.

CO3: Demonstrates how to achieve reusability using inheritance, interfaces and packages and describes faster application development can be achieved.

CO4: Understand and use of different exception handling mechanisms and concept of multithreading for robust faster and efficient application development.

CO5: Students will be able to develop computer-based systems and deploy the tools for software projects documentation.

CO6: Students will be able to practice Designing skills in software projects and practice engineering skills for software development.

CLASS - BCA SEMESTER – V

COURSE NAME: Programming in Java Lab

CO1: Implement Object Oriented programming concept using basic syntaxes of control Structures, strings and function for developing skills of logic building activity.

CO2: Identify classes, objects, members of a class and the relationships among them needed for a finding the solution to specific problem.

CO3: Demonstrates how to achieve reusability using inheritance, interfaces and packages and describes faster application development can be achieved.

CO4: Demonstrate understanding and use of different exception handling mechanisms and concept of multithreading for robust faster and efficient application development.

CLASS - BCA SEMESTER – VI

COURSE NAME: Paper – I Computer Graphics

CO1: Student will be able to understand the basics of computer graphics, different graphics systems and applications of computer graphics.

CO2: Discuss various line drawing, circle and ellipse generating algorithms and their comparative analysis.

CO3: Use of geometric transformations on graphics objects and their application in composite form.

CO4: Extract scene with different clipping methods and its transformation to graphics display device.

CO5: Explore projections for display of 3D scene on 2D screen.

CLASS - BCA SEMESTER – VI

COURSE NAME: Paper – II Computer Networks

CO1: Student will know the basic concepts of Computer Networks.

CO2: Student will be able to recognize the different network devices and their functions.

CO3: Understand and describe the layered protocol model.

CO4: Discuss the process of Multiplexing, Switching and Transmission media in networks.

CO5 Student will be able to assign IP address and apply various routing algorithms to find shortest paths for packet delivery.

CLASS - BCA SEMESTER – VI

COURSE NAME: Implementation of Applications of Computer Graphics in C++/C

CO1: Understand the basic concepts of computer graphics.

CO2: Understand how to generate line, circle and ellipse also how to create 2D object.

CO3: Implement basic transformations on objects.

CO4: Implement clipping algorithm on lines.

CO5: Understand various 3D Transformation techniques.

CLASS - BCA SEMESTER – VI

COURSE NAME: Project

CO1: To carry out time planning for the project.

CO2: To follow correct grounding and shielding practices .

CO3: To do effective trouble-shooting of the mini project.

CO4: Demonstrate a thorough and systematic understanding of project contents.

CO5: Understand methodologies and professional way of documentation and communication.

CO6: Know the key stages in development of the project.

Post Graduate Diploma in Computer Application (PGDCA)

Introduction to PGDCA course

The PG Diploma is a Post Graduate Diploma in Computer Applications (PGDCA) course. The duration of the course is 1 year, which includes 2 semesters. Any graduate who appears in any discipline (Science, Commerce, Arts & Engineering) for the final year degree examination is qualified to apply. In-depth and detailed knowledge of computer applications is demonstrated in the PGDCA course.

Objective of PGDCA Course

- Training students in the principles of basic computer technology and applications of information technology.
- Growing the learners' knowledge base through various activities that will be in addition to theoretical studies.
- To give students hands-on experience while designing IT applications in real world , such as part of the study
- Improving their career prospects in the coding and maintenance of software in the public sector.

Program outcomes of PGDCA (POs)

PO1: To train graduate students in basic computer technology concepts and information technology applications

PO2: Perform various office activities on computer system such as installation of system and application software, handling of printer and scanner, internet connection along with troubleshooting of system.

PO3: The PG Diploma is aimed at graduates with a computing background and provides a detailed coverage of the key concepts and challenges in data and resource protection and computer software security

PO4: : Students understand database management systems, including concepts like data modeling, database design,PL/ SQL programming, and database administration.

PO5: Students can pursue careers in software development and maintenance, or start their own business in web or software development

PO6: Students can apply for jobs in multinational companies, industries, and banks, and pursue their higher studies

Program Specific Outcomes (PSOs)

PSO1: To trained the graduates' students in field of information technology.

PSO2: Students can create databases, websites, and applications for clients

PSO3: Students can learn the basics of programming

PSO4: Students can develop logics to create programs and applications in C.

PSO5: Students can start their own business in web and software development

PSO6: Design and develop applications to analyze the problem.

Course Outcomes

Class:PGDCA Semester

COURSE NAME: Paper – I PC Computing-I (MS Office) 2003

CO1: Develop skills of working with MS-Office including MS-Word, MS-Powerpoint, MS-Excel.

CO2: Using MS-Word for word processing to create, edit, format, save, and share documents.

CO3: Use Excel for spreadsheets to analyze and visualize data

CO4: Use PowerPoint to design slides and create presentations and gives animation and Transition effects.

Class:PGDCA Semester –I

COURSE NAME: Paper – II PC Computing-II (Professional DTP)

CO1: Learning how to edit, manipulate, and enhance graphics or images using Adobe Photoshop, Corel Draw.

CO2: Understanding the proper use of color in publications and the appropriate use of captions

CO3: Learning the basics of design, including the language of visual design

CO4: Undertaking project work and extracurricular activities to scale up the business.

Class:PGDCA Semester –I

COURSE NAME: Paper – III Fundamentals of Computer & Operating Systems

CO1 The student shall be able to understand the basic terminology of computers.

CO2: Understanding the basic computer hardware architecture.

CO3: Possess the knowledge on the importance of operating system and application software

CO4: Understanding the Primary and Secondary Memory

CO5: Understanding the basic Input and Output Devices

Class:PGDCA Semester –I

COURSE NAME: Paper – IV Database Management System through Oracle-10g & System Analysis & Design

CO1: Understand effectively explain the underlying concepts of database Technologies.

CO2: Design and implement a database schema for a given problem-domain

CO3: Normalize a database and Populate and query in a database using SQL DML/DDD/DCL commands.

CO4: Declare and enforce integrity constraints on a database

CO5: Concept of Concurrency, Recovery and Security.

Class:PGDCA Semester –II

COURSE NAME: Paper –I Network Concepts and Management (Hardware, Software, setting in LINUX/UNIX/NT environment

CO1: Describe and Analysis of basic protocols of computer networks.

CO2: Basic Network Topologies and Transmission media

CO3: Students can implement basic network security

CO4: Installation of Network Operating System.

Class:PGDCA Semester –II

COURSE NAME: Paper –II Programming in C

CO1: To learn problem solving techniques

CO2: understand how to write the C code for a given algorithm. Compile and debug programs in Language

CO3: Create programs involving decision structures, loops, strings and functions.

CO4: Demonstrate the use of arrays ,strings , string handling pointers

Class:PGDCA Semester –II

COURSE NAME: Paper –III Introduction to Scripting Languages, Web Designing & Uses of Internet

CO1: Understanding the structure and execution of scripting language.

CO2: Create a basic website using HTML and Cascading Style Sheets (CSS).

CO3: principles of creating effective web pages, and how to implement them in practice.

CO4: Learning the structure of Email.

CO5: Using and understanding basic browser functions

Class:PGDCA Semester –II

COURSE NAME: Paper –IV E-Commerce / Business

CO1: Understanding how e-commerce affects business models and strategy.

CO2: Understanding about the security threats in e-commerce and the ethical, social, and security issues of information systems.

CO3: Students learn about digital marketing strategies.

CO4: Students can learn about the different types of e-commerce and how to build E-Commerce

Diploma in Computer Application

The DCA provides basic knowledge of computer applications and programming languages. It also helps students understand the basic components of computers, terminology, data, information, and file management. Students learn to create documents using word processors, spreadsheets, and presentation software. They also learn about computer networks, the internet, browsing the internet, content search, and email.

The duration of this course is one year split into two semesters. By doing this course students get foundation for computer field understanding and can pursue their further study into more can attract various IT and ITES related jobs. After completing the Diploma Course in Computer Applications, the Students will be able to:

PROGRAM LEARNING OUTCOMES (POs)

PO1: Comprehend the fundamentals of computer system and its basic components- Hardware & Software.

PO2: Get familiar with various concepts of computer networks, communication media and use of numerous internet applications efficiently for personal as well as professional purpose.

PO3: Manage all office automation tasks from word processing to making presentations, from handling worksheets to managing databases in an efficient manner.

PO4: Perform DTP (Desktop Publishing) applications to design or edit photos.

PO5: To give hands on to students while developing real life IT application as part of the study

PROGRAM SPECIFIC OUTCOMES (PSO)

PSO1: To expose the students to technological aspect of IT so that they become familiar with it and can seek appropriate opportunity in trade and industry.

PSO2: Able to provide socially acceptable technical solutions to real world problems with the application of modern and appropriate programming techniques.

PSO3: develop any DTP operation for any desired needs with appropriate considerations for any specific need on societal and industrial aspects.

Course Outcomes

Class- DCA Semester-I

Course Name: Paper-I (Information Technology and Operating System)

CO1: develop a basic understanding of IT used in the Internet and effective use of Internet resources and tools including current web-based applications, e-mail, search strategies and basic web authoring.

CO2: learn essential operating system skills including how to use, setup, configure, troubleshoot and maintain a current desktop/laptop operating system.

CO3: learn about various hardware devices, introduction to computer languages, system and application software.

CO4: able to understand basic computer system organisation.

Class- DCA Semester-I

Course Name: Paper-I (PC Computing–I)

CO1: able to work with Microsoft office components for daily routine home and office tasks.

CO2: understand Word Processor, Create, Edit and Format documents, Work with Tables, Import and Export data between Files, Save, Protect and Print documents.

CO3: create effective presentations, can apply designs to enhance the look of the presentation, print a presentation.

CO4: understand the how to relate word and PowerPoint feature to cast better presentation to show case the data in attractive manner to outside world.

Class- DCA Semester-II

Course Name: Paper-I (DATABASE MANAGEMENT SYSTEM)

CO1: understand the database concepts and database management system software and able to view how raw data travel to its knowledgeable state.

CO2: identify the basic concepts and various data model used in database design ER modelling concepts.

CO3: develop the sense of data normalization.

CO4: apply and relate the concept of transaction, concurrency control and recovery in database.

Class- DCA Semester-II

Course Name: Paper-I (PC Computing–II)

CO1: understand the basic spreadsheet rules like rows and columns, basic mathematical formulas and able to do portray simple mathematical data into graphical form.

CO2: able to develop insight to filter or segregate data with pivotal conditions.

CO3: understand to create, modify, and manage database structures, table relationships, and queries.

CO4: create and customize forms and reports, give them pictorial representation for quick understanding.

B.Sc. Non-Medical

Program outcomes

PO1: Demonstrate, solve and understanding of major concepts in different disciplines of Non-Medical i.e. Physics, Chemistry and Mathematics.

PO2: Think scientifically and draw a logical conclusion and solve problems independently.

PO3: Employ critical thinking and the scientific knowledge to design, carry out, record and analyze the results of the experiments.

PO4: Use modern techniques, lab equipment to have experiment knowledge about subject.

Program specific outcomes

On the completion of the B. SC. Non-Medical the students are able to:

PSO1: Develop scientific attitude and temperament and give emphasis on the development of experimental skills, data analysis, calculation, measurements and also on the limitations and precautions about the experimental method data and results obtained.

PSO2: Understand the conceptual development of the subject and its application in emerging areas of Physics , Chemistry and Mathematics

PSO3: Understand the scientific theories and its relevance in present context.

PSO4: Study mathematical tools to solve the problems in various branches in Physics

PSO5: To enhance experimental skill through experiments in diverse fields.

Physics

Semester I (Paper A)

Course: Mechanics

Objective:

To develop students' ability to apply mathematical and computational techniques to solve problems in mechanics.

Course Outcomes (COs):

CO1: To understand and apply vector calculus to describe motion in Cartesian and spherical polar coordinates.

CO2: To analyze the motion of particles under various forces in nature, including central forces and gravitational forces.

CO3: To understand the concepts of inertial frames, non-inertial frames, and the effects of fictitious forces.

CO4: To analyze the motion of rigid bodies, including rotational motion, principal moments of inertia, and gyroscopic motion.

CO5: To apply the concepts of conservation of energy and momentum to solve problems in mechanics.

Semester I (Paper B)

Course: Electricity and Magnetism

Objective:

To foster students' interest in the principles of electrostatics and magnetostatics.

Course Outcomes (COs):

CO1: To understand and apply vector calculus concepts like gradient, divergence, and curl to describe electric and magnetic fields.

CO2: To calculate electric fields and potentials due to various charge distributions using Coulomb's Law and Gauss's Law.

CO3: To understand and apply the concepts of electric potential, work, and potential energy in electrostatic systems.

CO4: To solve Laplace's and Poisson's equations in simple geometries to determine electric potentials and fields.

CO5: To understand the properties of magnetic fields and the behavior of different materials in magnetic fields.

Semester II (Paper A)

Course: Relativity and Electromagnetism

Objectives:

To foster students' interest in and appreciation for the fundamental laws of physics that govern the universe

Course Outcomes (COs):

CO1: To understand the postulates of special relativity and their implications for space, time, and motion.

CO2: To analyze relativistic phenomena such as length contraction, time dilation, and the relativistic Doppler effect.

CO3: To apply the Lorentz transformations to calculate relativistic quantities.

CO4: To understand the concept of relativistic momentum and energy, including mass-energy equivalence.

CO5: To understand the relationship between electricity and magnetism, including the Lorentz force and the laws of electromagnetism.

Semester II (Paper B)

Course: Vibration and Waves

Objectives:

To provide students with a solid foundation in the principles of vibrations and wave phenomena.

Course Outcomes (COs):

CO1: To understand and analyze the characteristics of simple harmonic motion and its various applications.

CO2: To analyze the behavior of damped harmonic oscillators and understand the concept of damping.

CO3: To understand and analyze the phenomenon of resonance in mechanical and electrical oscillators.

CO4: To understand the concept of wave propagation, including wave equation, wave velocity, and wave characteristics.

CO5: To analyze wave phenomena such as reflection, transmission, and standing waves.

Semester III (Paper A)

Course: Statistical Physics & Thermodynamics

Objectives:

To prepare students for advanced courses in statistical physics, thermodynamics, and related fields.

Course Outcomes (COs):

CO1: To understand the basic concepts of statistical physics, including probability,

microstates, macrostates, and thermodynamic probability.

CO2: To apply statistical methods to analyze the behavior of systems with multiple particles, such as the distribution of particles in different energy states.

CO3: To understand the different statistical ensembles (Maxwell-Boltzmann, Bose-Einstein, Fermi-Dirac) and their applications.

CO4: To understand and apply the laws of thermodynamics, including the first and second laws.

CO5: To analyze thermodynamic processes and calculate thermodynamic quantities such as entropy, work, and heat.

Semester III (Paper B)

Course: Optics and Lasers

Objectives:

To foster students' interest in and appreciation for the applications of optics and lasers in various fields

Course Outcomes (COs):

CO1: To understand the principles of interference of light, including Young's double-slit experiment and interference in thin films.

CO2: To understand the principles of diffraction, including Fresnel and Fraunhofer diffraction, and the resolving power of optical instruments.

CO3: To understand the concepts of polarization of light and the different methods of producing and analyzing polarized light.

CO4: To understand the principles of laser operation, including stimulated emission, population inversion, and laser cavity design.

CO5: To understand the different types of lasers and their applications.

Semester IV (Paper A)

Course: Quantum Mechanics

To develop students' ability to apply the Schrödinger equation to solve problems in quantum mechanics.

Course Outcomes (COs):

CO1: To understand the basic principles of quantum mechanics, including wave- particle duality, the uncertainty principle, and the postulates of quantum mechanics.

CO2: To interpret the wave function and its probabilistic interpretation.

CO3: To apply the Schrödinger equation to solve problems in one and three dimensions, including the particle in a box, the harmonic oscillator, and the hydrogen atom.

CO4: To understand the concepts of expectation values, eigenfunctions, and eigenvalues.

CO5: To understand the concept of tunneling and its applications.

Semester IV (Paper B)

Course: Atomic and Molecular Spectra

Objective:

To foster students' interest in and appreciation for the applications of spectroscopy in various fields

Course Outcomes(COs):

CO1: To understand the basic concepts of atomic spectra, including types of spectra, spectral analysis, and the Bohr model.

CO2: To understand the one-electron atom spectra, including the hydrogen spectrum, the Zeeman effect, and electron spin.

CO3: To understand the many-electron atom spectra, including the Pauli exclusion principle, LS coupling, and atomic spectra of helium and alkali earth metals.

CO4: To understand the basic concepts of molecular spectra, including rotational, vibrational, and electronic spectra.

CO5: To understand X-ray spectra, the Auger effect, and the applications of spectroscopy.

Semester V (Paper A)

Course: Condensed Matter Physics

Objective:

To develop students' ability to analyze and interpret crystal structures and their properties.

Course Outcomes (COs):

CO1: To understand the concepts of crystal structure, symmetry operations, and crystal lattices.

CO2: To understand the principles of crystal diffraction and the techniques used to study crystal structures.

CO3: To understand the concept of lattice vibrations, phonons, and their role in determining the thermal properties of solids.

CO4: To understand the free electron model of metals and the concept of Fermi energy.

CO5: To understand the band theory of solids and its application to metals, insulators, and semiconductors.

Semester V (Paper B)

Course: Electronics

Objective:

To develop students' ability to analyze and design basic electronic circuits.

Course Outcomes (COs):

CO1: To understand the characteristics of semiconductor diodes and their applications in rectification and voltage regulation.

CO2: To understand the operation and characteristics of bipolar junction transistors (BJTs) and field-effect transistors (FETs).

CO3: To analyze and design basic amplifier circuits, including common emitter, common base, and common collector configurations.

CO4: To understand the concept of feedback in amplifiers and its applications.

CO5: To understand the principles of oscillators and design simple oscillator circuits.

Semester VI (Paper A)

Course: Radiation and Particle Physics

Objective:

To foster students' interest in and appreciation for the fundamental laws of physics that govern the subatomic world

Course Outcomes (COs):

CO1: To understand the interactions of radiation with matter, including energy loss of electrons and positrons, stopping power, and gamma-ray interactions.

CO2: To understand the principles of various radiation detectors, including gas-filled

detectors, scintillation detectors, and semiconductor detectors.

CO3: To understand the principles of particle accelerators, including linear accelerators, cyclotrons, and synchrotrons.

CO4: To understand the classification of elementary particles, their properties, and the fundamental interactions.

CO5: To understand the concept of quarks and the quark model of hadrons.

Semester VI (Paper B)

Course Nuclear Physics

Objective:

To develop students' ability to analyze and interpret nuclear phenomena.

Course Outcomes (COs):

CO1: To understand the properties of the nucleus, including its composition, size, binding energy, and nuclear forces.

CO2: To understand the different types of radioactive decay and their characteristics.

CO3: To understand the principles of nuclear reactions, including reaction cross-sections, Q-values, and kinematics.

CO4: To understand different nuclear models, such as the liquid drop model and the shell model.

CO5: To apply the concepts of nuclear physics to analyze and interpret experimental data.

Chemistry

Semester I

Course: CHEMISTRY (INORGANIC CHEMISTRY-I)

(ORGANIC CHEMISTRY -I)

Objective:

This course is intended to provide the students an in-depth understanding of the basic concepts of Inorganic and Organic chemistry.

Course Outcomes (Cos) :

- CO1: Demonstrate a clear understanding of periodic properties, including trends in ionization energy, electronegativity, atomic and ionic radii, and electron affinity.
- CO2: Analyze various types of chemical bonds, including ionic, covalent, and metallic bonding, and apply molecular orbital theory.
- CO3: Illustrate the mechanisms of organic reactions and predict the reactivity of organic compounds.
- CO4: This course contributes to Knowledge proficiency, Analytical skills, practical applications, communication skills, Ethics and professionalism.
- CO5: Apply theoretical knowledge to solve practical problems in inorganic and organic.

SEMESTER -II

**Course: (INORGANIC CHEMISTRY -II)
(PHYSICAL CHEMISTRY -I)**

Objective:-

To develop a fundamental understanding of the principles and theories of inorganic and physical chemistry.

Course Outcomes (Cos):

- CO1: Demonstrate knowledge of the periodic properties and reactions of s- and p-block elements.
- CO2: Identify and classify acids and bases using modern theoretical approaches.
- CO3: Analyses the electronic configurations, oxidation states, and coordination behavior of transition elements.
- CO4: Explain the fundamental principles governing gaseous and liquid states of matter.
- CO5: Apply the concepts of colloidal chemistry to real-world systems and industrial processes.
To understand the properties of solutions and calculate colligative properties like boiling point elevation and freezing point depression.

SEMESTER -III

Course : Organic chemistry (II)

Physical Chemistry (II)

Objective:

Provide fundamental knowledge of organic and physical chemistry principles.

Course Outcomes (Cos):

CO1: Demonstrate a comprehensive understanding of stereochemistry and isomerism, identifying different forms of molecular arrangements and their implications.

CO2: Evaluate the reactivity and chemical transformations of alcohols, phenols, aldehydes, and ketones.

CO3: Understand and apply the laws of thermodynamics to predict and explain energy changes in chemical systems.

CO4: Solve problems related to chemical equilibrium, including equilibrium constants and Le chatelier's principle.

CO5: Integrate organic and physical chemistry concepts to analyze real-world chemical processes and reactions

CO6: Conduct experiments, interpret results, and apply findings to theoretical models.

SEMESTER - IV

Course: INORGANIC CHEMISTRY-III

ORGANIC CHEMISTRY -III

Objective:

Provide students with a comprehensive understanding of the fundamental concepts of organic and inorganic chemistry.

Course Outcomes (Cos):

CO1: Explain the structural, chemical, and electronic properties of coordination compounds.

CO2: Understand the principles of oxidation-reduction reactions and their applications in chemical processes.

CO3: Describe the chemistry of lanthanoids and actinoids, including electronic configuration, oxidation states, and separation techniques.

CO4: Apply knowledge to the synthesis and functionalization of organic molecules.

CO5: Explore the structures, synthesis, and reactivity of heterocyclic compounds.

CO6: Study the synthesis, bonding, and reactivity of organometallic compounds.

SEMESTER - V

Course: INORGANIC CHEMISTRY-IV

PHYSICAL CHEMISTRY -III

Objective:

Provide an understanding of the bonding and structure of coordination compounds.

Course Outcomes (Cos):

CO1: Explain the concepts of metal-ligand bonding in coordination complexes using theories like VBT, CFT, and MOT.

CO2: Analyse and predict magnetic behavior of transition metal complexes based on unpaired electrons and ligand field effects.

CO3: Evaluate the thermodynamic stability and kinetic reactivity of metal complexes in solution.

CO4: Interpret the electronic spectra of coordination compounds and relate them to ligand field transitions.

CO5: Analyze electrochemical cells, Nernst equations, and their role in energy storage systems such as batteries and fuel cells.

CO6: Interpret spectra from IR, UV-Vis, NMR, and mass spectrometry to determine the structure of chemical compounds.

SEMESTER - VI

Course: ORGANIC CHEMISTRY-IV

PHYSICAL CHEMISTRY -IV

Objective:

-To provide students with a thorough understanding of the principles of physical and organic chemistry.

Course Outcomes (Cos):

- CO1: Explain the principles of the electromagnetic spectrum and its applications in spectroscopy.
- CO2: Analyze the structure, classification, and biochemical role of carbohydrates, amino acids, proteins, and nucleic acids.
- CO3: Apply the fundamental principles of quantum mechanics to describe atomic and molecular behaviors.
- CO4: Understand and interpret the phenomena and applications of photochemistry.
- CO5: Solve complex problems related to chemical systems and reactions using critical thinking.

Mathematics

Semester I (Paper A)**Course: Algebra****Objective:**

To understand the notion of linear dependence, row and column rank of a matrix, homogenous and non-homogenous equations, eigen values, eigen vectors.

Course Outcomes:

- CO1: To understand and apply the concepts of matrices, including rank, nullity, solve the linear equations.
- CO2: To compute eigen values and eigen vectors of matrices.
- CO3: To analyze the quadratic forms, including their canonical forms and applications to optimization problems.
- CO4: to understand the properties of polynomial equations, including their roots and coefficients, and apply techniques for solving them.

Semester I (Paper B)**Course: Calculus and Trigonometry****Objective:**

To develop students' problem-solving, critical thinking and analytical skills through the application of calculus and trigonometry concepts.

Course Outcomes:

CO1: To Understand the properties of real numbers, including lower upper bound and greatest lower bound of sets of real numbers.

CO2: To analyze limits of functions, understand continuity and different types of discontinuities.

CO3: To understand and apply the exponential and logarithmic functions of a complex variable, series expansions of trigonometric functions, Gregory's series, and summation of series.

CO4: To solve differentiation techniques to various functions, including hyperbolic functions.

CO5: To analyze Taylor's and Maclaurin's theorem with different forms of remainders.

Semester II (Paper A)

Course: Calculus and Differential Equations

Objective:

The objective of calculus and differential equations is to provide tools for modeling, analyzing and solving problems involving change and motion in various fields such as physics, economics etc.

Course Outcomes:

CO1: To develop a strong understanding of the fundamental concepts of calculus, including limits, continuity, differentiation, and integration.

CO2: To analyze the concept of differential equations and their applications in modeling real-world phenomena.

CO3: To solve various types of differential equations, including first-order, higher-order, and linear equations.

CO4: To apply calculus techniques to solve problems in various fields, such as physics, engineering, and economics.

CO5: To apply differential equations to model in areas such as physics, engineering, and biology.

Semester II (Paper B)

Course: Calculus

Objective:

To introduce students about concepts of calculus of several variables and to develop students' ability to apply calculus techniques to solve problems.

Course Outcomes:

CO1: To evaluate limits using various techniques, including algebraic manipulation and L'Hôpital's rule.

CO2: To develop and apply differentiation rules, including the power rule, product rule, quotient rule, and chain rule.

CO3: To develop and apply integration techniques, including substitution, integration by parts, and partial fractions.

CO4: To understand the Fundamental Theorem of Calculus and its applications.

CO5: To develop the ability to communicate mathematical ideas clearly and concisely.

Semester III (Paper A)

Course: Analysis

Objectives:

To introduce students to the fundamental concepts of mathematical analysis. Students' can develop understanding of sequences, series, limits, and continuity. They will be prepared for advanced courses in mathematical analysis and related areas.

Course Outcomes:

CO1: To define and understand the concept of a sequence and its limit.

CO2: To apply theorems on limits of sequences, including the squeeze theorem and the monotone convergence theorem.

CO3: To determine the convergence or divergence of series using various tests, such as the comparison test, ratio test, and root test.

CO4: To analyze the concept of improper integrals and their convergence criteria.

CO5: To understand the concept of absolute and conditional convergence. Also, the concept of Riemann integrability.

Semester III (Paper B)

Course: Analytical Geometry

Objective:

To provide students with a comprehensive understanding of analytical geometry in two and three dimensions.

Course Outcomes:

CO1: To understand and apply transformations of axes (shifting of origin, rotation) in two and three dimensions.

CO2: To analyze and solve problems related to conics (parabola, ellipse, hyperbola) including their properties, tangents, normal, pole and polar, and chord of contact.

CO3: To Identify and analyze curves represented by second-degree equations.

CO4: To understand the concepts of intersection of planes, spheres, and their properties.

CO5: To solve problems related to spheres, including tangent lines and planes, and power of a point.

Semester IV (Paper A)

Course: Statics

Objective:

This course is designed to provide students with a comprehensive understanding of the fundamental principles of statics and vector calculus. It covers topics such as composition and resolution of forces, equilibrium of forces, friction, center of gravity, vector differentiation, line integrals, and applications of vector calculus theorems.

Course Outcomes:

CO1: To apply principles of force composition and resolution (e.g., parallelogram law, triangle law, Lami's theorem) which analyze and solve problems involving forces in equilibrium.

CO2: To determine the resultant of coplanar forces and understand the concept of moments and couples.

CO3: To analyze the equilibrium of coplanar forces using conditions of equilibrium and Varignon's theorem.

CO4: To define and apply vector differentiation operators (gradient, divergence, curl) which analyze vector fields.

CO5: To solve problems based on the applications of these theorems in various fields of physics and engineering.

Semester IV (Paper B)

Course: Solid Geometry

Objective:

This course delves into the three-dimensional geometry and this course covers the fundamental concepts of cylinders, cones, surfaces of revolution, and quadric surfaces, along with their equations and properties.

Course Outcomes:

CO1: To define and recognize different types of cylinders, such as right circular, elliptic, hyperbolic, and parabolic cylinders, and their equations.

CO2: To understand the generation of a cone as a surface formed by a line passing through a fixed point and a fixed curve.

CO3: To derive the equation of a surface of revolution obtained by rotating a curve about the z-axis.

CO4: To represent and analyze surfaces using the general equation of the second degree.

CO5: To determine tangent lines, tangent planes, and normal planes to quadric surfaces.

Semester V (Paper A)

Course: Dynamics

Objective:

The objective of this course is to build upon the principles of statics, introducing concepts such as kinematics, kinetics, and work-energy methods to analyze the motion of particles and rigid bodies.

Course Outcomes:

CO1: To understand and apply the concepts of displacement, velocity, acceleration, and their relationships.

CO2: To apply Newton's laws of motion to analyze particle motion.

CO3: To analyze the motion of rigid bodies, including translation, rotation, and general plane motion.

CO4: To apply the work-energy and impulse-momentum principles to solve dynamics problems.

CO5: To develop problem-solving skills and the ability to apply theoretical knowledge to practical situations.

Semester V (Paper B)

Course: Number Theory

Objective:

To develop students' understanding of divisibility, prime numbers, and their properties. Also, the concepts of greatest common divisor, least common multiple, and the Euclidean algorithm.

Course Outcomes:

CO1: To understand and apply the theory of congruences and their properties.

CO2: To enhance the ability to analyze problems, identify patterns, and formulate conjectures. • CO3: To develop the ability to break down complex problems into smaller, more manageable steps.

CO3: To develop critical thinking and problem-solving skills.

CO4: To apply number theory concepts to solve problems in diverse areas, such as cryptography, coding theory, and computer science.

Semester VI (Paper A)

Course: Linear Algebra

Objective:

The main motive of this course is to deal with the study of vectors, vector spaces, linear transformations, and matrices.

Course Outcomes:

CO1: To develop a deep understanding of vectors, vector spaces, subspaces, linear independence, and bases.

CO2: To understand and apply the concepts of vector spaces, linear transformations, and matrices.

CO3: To analyze the ability to solve systems of linear equations using various methods, including Gaussian elimination and Cramer's rule.

CO4: To solve the systems of linear equations using various methods.

CO5: To apply the systems of linear equations and to solve problems in diverse areas, such as engineering, physics, and economics.

Semester VI (Paper B)

Course: Numerical Analysis

Objective:

To recognize the limitations of exact analytical solutions for complex mathematical problems, which analyze and control the errors associated with numerical methods using computers and programming languages to implement numerical algorithms.

Course Outcomes:

CO1: To understand the concepts of convergence, stability, and efficiency of numerical methods.

CO2: To learn to analyze the accuracy and limitations of different numerical methods.

CO3: To develop the ability to solve nonlinear equations using methods such as the bisection method, Newton-Raphson method, and secant method.

CO4: To enhance the ability to analyze problems, identify appropriate numerical methods, and implement them using computational tools.

CO5: To apply numerical methods to solve a variety of mathematical problems.

ENGLISH(COMPULSARY)

COURSE OUTCOMES

Course Title: English Compulsory Course

On Completing the Course, the Students will be able to:

Semester: I

CO1: Appreciate the writings of various Indian and foreign story and prose writers and relate them to their socio-cultural milieu

CO2: Comprehend the meaning of texts and answer questions related to situations, episodes, themes and characters depicted in them

CO3: Understand fundamental grammatical rules governing tenses and make correct usage in their language

CO4: Write independently the paragraphs on any given topic.

Semester: II

CO1: Appreciate the writings of various Indian and foreign story and prose writers and relate them to their socio-cultural milieu

CO2: Comprehend the meaning of texts and answer questions related to situations, episodes, themes and characters depicted in them

CO3: Make correct usage of tenses, articles and nouns

CO4: Enrich their vocabulary and use new words in their spoken and written language

CO5: Write personal letters to their family and friends on various issues

Semester: III

CO1: Develop an understanding of the poems taught, relate to the socio-cultural background of the prescribed texts and be able to answer questions regarding tone, style and central idea

CO2: Comprehend the basics of grammatical rules governing prepositions in detail

CO3: Enhance their reading and analysing power of texts through guided reading

CO4: Enrich their vocabulary and use new words in their spoken and written language

CO5: Develop skills to write a report on a given topic

Semester: IV

CO1: Develop an understanding of the poems taught and be able to answer questions regarding situations, themes and characters depicted in them

CO2: Comprehend the basics of grammatical rules governing adjectives, adverbs, conjunctions and prepositions

CO3: Enhance their reading and analysing skills of texts through guided reading

CO4: Enrich their vocabulary and use newly learnt words in both spoken and written language

CO5: Develop skills to write essay on a given topic

Semester: V

CO1: Widen their knowledge about various literary devices used in poetry such as tone, style, imagery, figures of speech, symbolism, etc.

CO2: Develop power of imagination and appreciate the beauty, rhyme, and style of a poem

CO3: Analyze and appreciate the dramatic technique, plot development and art of characterization in the prescribed play

CO4: Develop an understanding of the insights, genres, conventions and experimentations associated with English Drama

CO5: Develop the knowledge, skills and capabilities for effective business writing

Semester: VI

CO1: Analyze and appreciate the dramatic technique, plot development and art of characterization in the prescribed plays

CO2: Comprehend, appreciate and critically analyze the novel The Guide

CO3: Enhance their reading and analysing power of texts through guided reading

CO4: Develop skills for resume writing.

B.Sc. (Computer Science)

PROGRAM SPECIFIC OUTCOMES (PSOs):

PSO1: Understand the fundamental concepts in physics, Computer Science & mathematics and develop ideas based on them.

PSO2: Possess knowledge on topics in pure physics, computer science & mathematics, empowering her/him to pursue higher degrees at reputed academic institutions.

PSO3: Demonstrate problem-solving skills, innovative thinking & creativity.

PSO4: Be motivated towards research in physics, computer science & mathematics and related fields.

PSO5: Students become eligible to serve in DRDO, defence, public sector and private Sector.

Computer Science

Semester-I

Course Name: Computer Science (COMPUTER FUNDAMENTAL & PC SOFTWARE)

CO1: Understand the fundamental hardware components that make up a computer's hardware and the role of each of these components

CO2: understand Word Processor, Create, Edit and Format documents, Work with Tables, Import and Export data between Files, Save, Protect and Print documents.

CO3: create effective presentations, can apply designs to enhance the look of the presentation, print a presentation.

CO4: understand the how to relate word and PowerPoint feature to cast better presentation to show case the data in attractive manner to outside world.

CO5: understand the basic spreadsheet rules like rows and columns, basic mathematical formulas and able to do portray simple mathematical data into graphical form.

CO6: able to develop insight to filter or segregate data or sort data with what if analysis.

CO7: able to work with Microsoft office components for daily routine home and office tasks.

Semester-II

Course Name: Computer Science (PROGRAMMING USING C)

CO1: On successful completion of this subject the students have the programming ability in C Language.

CO2: identify solution to a problem and apply control structures and user defined functions for solving the problem.

CO3: demonstrate the use of arrays, strings, string handling functions, structure and union.

CO4: Apply skill of identifying appropriate programming constructs for problem solving.

CO5: enhancing Logical Thinking and Reasoning Skills through Collaborative Learning in C Programming.

CO6: Students would be capable of developing various applications to solve deluge of real world problems.

Semester-III

Course Name: Computer Science (COMPUTER ORIENTED NUMERICAL AND STATISTICAL METHODS)

CO1: Develop appropriate numerical methods to approximate a function

CO2: Perform an error analysis for various numerical methods

CO3: Develop appropriate numerical methods to solve a differential equation

CO4: Derive appropriate numerical methods to solve a linear system of equations

CO5: Learn fundamental concepts of statistical and optimization methods.

CO6: Understand various measures of central tendency, measures of dispersion, Correlation, and Curve fit.

CO7: Code various numerical methods in a modern computer language.

Semester-IV

Course Name: Computer Science (DATA STRUCTURES & PROGRAMMING LANGUAGE USING C++)

CO1: understand the concept of algorithm complexity and acquire knowledge on the mathematical notations which can be used to measure the algorithm's complexity.

CO2: apply searching techniques in real word applications to identify the particular element.

CO3: get knowledge on different sorting algorithms along with their time complexities.

CO4: understand different types of data structures along with the operations performed on them.

CO5: students will have capability to use data structures effectively to solve practical problems.

CO6: Describe the object-oriented programming approach and apply the features of object-oriented programming.

CO7: Identify different class attributes, member functions, base class and derived class and their relationships among them.

CO8: Apply the concepts in object-oriented programming in terms of software reuse and managing complexity to solve real world problems.

Semester-V

Course Name: Computer Science (DATA BASE MANAGEMENT SYSTEM & ORACLE)

CO1: understand the database concepts and database management system software and able to view how raw data travel to its knowledgeable state.

CO2: identify the basic concepts and various data model used in database design ER modelling concepts.

CO3: develop the sense of data normalization.

CO4: apply and relate the concept of transaction, concurrency control and recovery in database.

CO5: able to understand the how query is executed with help of SQL.

CO6: able to understand complex system like bank working by concept of data integrity, concurrency control and distributed database.

CO7: understanding big data can help you understand how businesses and governments can use data to improve their operations, products, and services.

Semester-VI

Course Name: Computer Science (BASIC OF INTERNET TECHNOLOGIES)

CO1: able to learn how to use, develop, and manage computers, software, networks, and systems.

CO2: able to understand how internet work in the world and how data moves from one system to another.

CO3: understanding to concept how computer recognize each other in this complex network by IP address.

CO4: learn which language uses as skeleton of the internet.

CO5: can learn about the role of IT in the digital world, and how to keep safe online.

CO6: understand how webpages are developed, controlled, secure and managed with help of HTML. CSS and other resources.

CO7: also able to generate own websites with dynamically or static data management.

ENGLISH(COMPULSARY)

COURSE OUTCOMES

Course Title: English Compulsory Course

On Completing the Course, the Students will be able to:

Semester: I

CO1: Appreciate the writings of various Indian and foreign story and prose writers and relate them to their socio-cultural milieu

CO2: Comprehend the meaning of texts and answer questions related to situations, episodes, themes and characters depicted in them

CO3: Understand fundamental grammatical rules governing tenses and make correct usage in their language

CO4: Write independently the paragraphs on any given topic.

Semester: II

CO1: Appreciate the writings of various Indian and foreign story and prose writers and relate them to their socio-cultural milieu

CO2: Comprehend the meaning of texts and answer questions related to situations, episodes, themes and characters depicted in them

CO3: Make correct usage of tenses, articles and nouns

CO4: Enrich their vocabulary and use new words in their spoken and written language

CO5: Write personal letters to their family and friends on various issues

Semester: III

CO1: Develop an understanding of the poems taught, relate to the socio-cultural background of the prescribed texts and be able to answer questions regarding tone, style and central idea

CO2: Comprehend the basics of grammatical rules governing prepositions in detail

CO3: Enhance their reading and analysing power of texts through guided reading

CO4: Enrich their vocabulary and use new words in their spoken and written language

CO5: Develop skills to write a report on a given topic

Semester: IV

CO1: Develop an understanding of the poems taught and be able to answer questions regarding situations, themes and characters depicted in them

CO2: Comprehend the basics of grammatical rules governing adjectives, adverbs, conjunctions and prepositions

CO3: Enhance their reading and analysing skills of texts through guided reading

CO4: Enrich their vocabulary and use newly learnt words in both spoken and written language

CO5: Develop skills to write essay on a given topic

Semester: V

CO1: Widen their knowledge about various literary devices used in poetry such as tone, style, imagery, figures of speech, symbolism, etc.

CO2: Develop power of imagination and appreciate the beauty, rhyme, and style of a poem

CO3: Analyze and appreciate the dramatic technique, plot development and art of characterization in the prescribed play

CO4: Develop an understanding of the insights, genres, conventions and experimentations associated with English Drama

CO5: Develop the knowledge, skills and capabilities for effective business writing

Semester: VI

CO1: Analyze and appreciate the dramatic technique, plot development and art of characterization in the prescribed plays

CO2: Comprehend, appreciate and critically analyze the novel The Guide

CO3: Enhance their reading and analysing power of texts through guided reading

CO4: Develop skills for resume writing.

Physics

Semester I (Paper A)

Course: Mechanics

Objective:

To develop students' ability to apply mathematical and computational techniques to solve problems in mechanics.

Course Outcomes (COs):

CO1: To understand and apply vector calculus to describe motion in Cartesian and spherical polar coordinates.

CO2: To analyze the motion of particles under various forces in nature, including central forces and gravitational forces.

CO3: To understand the concepts of inertial frames, non-inertial frames, and the effects of fictitious forces.

CO4: To analyze the motion of rigid bodies, including rotational motion, principal moments of inertia, and gyroscopic motion.

CO5: To apply the concepts of conservation of energy and momentum to solve problems in mechanics.

Semester I (Paper B)

Course: Electricity and Magnetism

Objective:

To foster students' interest in the principles of electrostatics and magnetostatics.

Course Outcomes (COs):

CO1: To understand and apply vector calculus concepts like gradient, divergence, and curl to describe electric and magnetic fields.

CO2: To calculate electric fields and potentials due to various charge distributions using Coulomb's Law and Gauss's Law.

CO3: To understand and apply the concepts of electric potential, work, and potential energy in electrostatic systems.

CO4: To solve Laplace's and Poisson's equations in simple geometries to determine electric potentials and fields.

CO5: To understand the properties of magnetic fields and the behavior of different materials in magnetic fields.

Semester II (Paper A)

Course: Relativity and Electromagnetism

Objectives:

To foster students' interest in and appreciation for the fundamental laws of physics that govern the universe

Course Outcomes (COs):

CO1: To understand the postulates of special relativity and their implications for space, time, and motion.

CO2: To analyze relativistic phenomena such as length contraction, time dilation, and the relativistic Doppler effect.

CO3: To apply the Lorentz transformations to calculate relativistic quantities.

CO4: To understand the concept of relativistic momentum and energy, including mass-energy equivalence.

CO5: To understand the relationship between electricity and magnetism, including the Lorentz force and the laws of electromagnetism.

Semester II (Paper B)

Course: Vibration and Waves

Objectives:

To provide students with a solid foundation in the principles of vibrations and wave phenomena.

Course Outcomes (COs):

CO1: To understand and analyze the characteristics of simple harmonic motion and its various applications.

CO2: To analyze the behavior of damped harmonic oscillators and understand the concept of damping.

CO3: To understand and analyze the phenomenon of resonance in mechanical and electrical oscillators.

CO4: To understand the concept of wave propagation, including wave equation, wave velocity, and wave characteristics.

CO5: To analyze wave phenomena such as reflection, transmission, and standing waves.

Semester III (Paper A)

Course: Statistical Physics & Thermodynamics

Objectives:

To prepare students for advanced courses in statistical physics, thermodynamics, and related fields.

Course Outcomes (COs):

CO1: To understand the basic concepts of statistical physics, including probability, microstates, macrostates, and thermodynamic probability.

CO2: To apply statistical methods to analyze the behavior of systems with multiple particles, such as the distribution of particles in different energy states.

CO3: To understand the different statistical ensembles (Maxwell-Boltzmann, Bose-Einstein, Fermi-Dirac) and their applications.

CO4: To understand and apply the laws of thermodynamics, including the first and second laws.

CO5: To analyze thermodynamic processes and calculate thermodynamic quantities such as entropy, work, and heat.

Semester III (Paper B)**Course: Optics and Lasers****Objectives:**

To foster students' interest in and appreciation for the applications of optics and lasers in various fields

Course Outcomes (COs):

CO1: To understand the principles of interference of light, including Young's double-slit experiment and interference in thin films.

CO2: To understand the principles of diffraction, including Fresnel and Fraunhofer diffraction, and the resolving power of optical instruments.

CO3: To understand the concepts of polarization of light and the different methods of producing and analyzing polarized light.

CO4: To understand the principles of laser operation, including stimulated emission, population inversion, and laser cavity design.

CO5: To understand the different types of lasers and their applications.

Semester IV (Paper A)

Course: Quantum Mechanics

To develop students' ability to apply the Schrödinger equation to solve problems in quantum mechanics.

Course Outcomes (COs):

CO1: To understand the basic principles of quantum mechanics, including wave- particle duality, the uncertainty principle, and the postulates of quantum mechanics.

CO2: To interpret the wave function and its probabilistic interpretation.

CO3: To apply the Schrödinger equation to solve problems in one and three dimensions, including the particle in a box, the harmonic oscillator, and the hydrogen atom.

CO4: To understand the concepts of expectation values, eigenfunctions, and eigenvalues.

CO5: To understand the concept of tunneling and its applications.

Semester IV (Paper B)

Course: Atomic and Molecular Spectra

Objective:

To foster students' interest in and appreciation for the applications of spectroscopy in various fields

Course Outcomes(COs):

CO1: To understand the basic concepts of atomic spectra, including types of spectra, spectral analysis, and the Bohr model.

CO2: To understand the one-electron atom spectra, including the hydrogen spectrum, the Zeeman effect, and electron spin.

CO3: To understand the many-electron atom spectra, including the Pauli exclusion principle, LS coupling, and atomic spectra of helium and alkali earth metals.

CO4: To understand the basic concepts of molecular spectra, including rotational, vibrational, and electronic spectra.

CO5: To understand X-ray spectra, the Auger effect, and the applications of spectroscopy.

Semester V (Paper A)

Course: Condensed Matter Physics

Objective:

To develop students' ability to analyze and interpret crystal structures and their properties.

Course Outcomes (COs):

CO1: To understand the concepts of crystal structure, symmetry operations, and crystal lattices.

CO2: To understand the principles of crystal diffraction and the techniques used to study crystal structures.

CO3: To understand the concept of lattice vibrations, phonons, and their role in determining the thermal properties of solids.

CO4: To understand the free electron model of metals and the concept of Fermi energy.

CO5: To understand the band theory of solids and its application to metals, insulators, and semiconductors.

Semester V (Paper B)**Course: Electronics****Objective:**

To develop students' ability to analyze and design basic electronic circuits.

Course Outcomes (COs):

CO1: To understand the characteristics of semiconductor diodes and their applications in rectification and voltage regulation.

CO2: To understand the operation and characteristics of bipolar junction transistors (BJTs) and field-effect transistors (FETs).

CO3: To analyze and design basic amplifier circuits, including common emitter, common base, and common collector configurations.

CO4: To understand the concept of feedback in amplifiers and its applications.

CO5: To understand the principles of oscillators and design simple oscillator circuits.

Semester VI (Paper A)**Course: Radiation and Particle Physics****Objective:**

To foster students' interest in and appreciation for the fundamental laws of physics that govern the subatomic world

Course Outcomes (COs):

CO1: To understand the interactions of radiation with matter, including energy loss of electrons and positrons, stopping power, and gamma-ray interactions.

CO2: To understand the principles of various radiation detectors, including gas-filled detectors, scintillation detectors, and semiconductor detectors.

CO3: To understand the principles of particle accelerators, including linear accelerators, cyclotrons, and synchrotrons.

CO4: To understand the classification of elementary particles, their properties, and the fundamental interactions.

CO5: To understand the concept of quarks and the quark model of hadrons.

Semester VI (Paper B)**Course Nuclear Physics****Objective:**

To develop students' ability to analyze and interpret nuclear phenomena.

Course Outcomes (COs):

CO1: To understand the properties of the nucleus, including its composition, size, binding energy, and nuclear forces.

CO2: To understand the different types of radioactive decay and their characteristics.

CO3: To understand the principles of nuclear reactions, including reaction cross-sections, Q-values, and kinematics.

CO4: To understand different nuclear models, such as the liquid drop model and the shell model.

CO5: To apply the concepts of nuclear physics to analyze and interpret experimental data.

Mathematics

Semester I (Paper A)**Course: Algebra****Objective:**

To understand the notion of linear dependence, row and column rank of a matrix, homogenous and non-homogenous equations, eigen values, eigen vectors.

Course Outcomes:

CO1: To understand and apply the concepts of matrices, including rank, nullity, solve the linear equations.

CO2: To compute eigen values and eigen vectors of matrices.

CO3: To analyze the quadratic forms, including their canonical forms and applications to optimization problems.

CO4: to understand the properties of polynomial equations, including their roots and coefficients, and apply techniques for solving them.

Semester I (Paper B)

Course: Calculus and Trigonometry

Objective:

To develop students' problem-solving, critical thinking and analytical skills through the application of calculus and trigonometry concepts.

Course Outcomes:

CO1: To Understand the properties of real numbers, including lower upper bound and greatest lower bound of sets of real numbers.

CO2: To analyze limits of functions, understand continuity and different types of discontinuities.

CO3: To understand and apply the exponential and logarithmic functions of a complex variable, series expansions of trigonometric functions, Gregory's series, and summation of series.

CO4: To solve differentiation techniques to various functions, including hyperbolic functions.

CO5: To analyze Taylor's and Maclaurin's theorem with different forms of remainders.

Semester II (Paper A)

Course: Calculus and Differential Equations

Objective:

The objective of calculus and differential equations is to provide tools for modeling, analyzing and solving problems involving change and motion in various fields such as physics, economics etc.

Course Outcomes:

CO1: To develop a strong understanding of the fundamental concepts of calculus, including limits, continuity, differentiation, and integration.

CO2: To analyze the concept of differential equations and their applications in modeling real-world phenomena.

CO3: To solve various types of differential equations, including first-order, higher-order, and linear equations.

CO4: To apply calculus techniques to solve problems in various fields, such as physics, engineering, and economics.

CO5: To apply differential equations to model in areas such as physics, engineering, and biology.

Semester II (Paper B)

Course: Calculus

Objective:

To introduce students about concepts of calculus of several variables and to develop students' ability to apply calculus techniques to solve problems.

Course Outcomes:

CO1: To evaluate limits using various techniques, including algebraic manipulation and L'Hôpital's rule.

CO2: To develop and apply differentiation rules, including the power rule, product rule, quotient rule, and chain rule.

CO3: To develop and apply integration techniques, including substitution, integration by parts, and partial fractions.

CO4: To understand the Fundamental Theorem of Calculus and its applications.

CO5: To develop the ability to communicate mathematical ideas clearly and concisely.

Semester III (Paper A)

Course: Analysis

Objectives:

To introduce students to the fundamental concepts of mathematical analysis. Students' can develop understanding of sequences, series, limits, and continuity. They will be prepared for advanced courses in mathematical analysis and related areas.

Course Outcomes:

CO1: To define and understand the concept of a sequence and its limit.

CO2: To apply theorems on limits of sequences, including the squeeze theorem and the monotone convergence theorem.

CO3: To determine the convergence or divergence of series using various tests, such as the comparison test, ratio test, and root test.

CO4: To analyze the concept of improper integrals and their convergence criteria.

CO5: To understand the concept of absolute and conditional convergence. Also, the concept of Riemann integrability.

Semester III (Paper B)

Course: Analytical Geometry

Objective:

To provide students with a comprehensive understanding of analytical geometry in two and three dimensions.

Course Outcomes:

CO1: To understand and apply transformations of axes (shifting of origin, rotation) in two and three dimensions.

CO2: To analyze and solve problems related to conics (parabola, ellipse, hyperbola) including their properties, tangents, normal, pole and polar, and chord of contact.

CO3: To Identify and analyze curves represented by second-degree equations.

CO4: To understand the concepts of intersection of planes, spheres, and their properties.

CO5: To solve problems related to spheres, including tangent lines and planes, and power of a point.

Semester IV (Paper A)

Course: Statics

Objective:

This course is designed to provide students with a comprehensive understanding of the fundamental principles of statics and vector calculus. It covers topics such as composition and resolution of forces, equilibrium of forces, friction, center of gravity, vector differentiation, line integrals, and applications of vector calculus theorems.

Course Outcomes:

CO1: To apply principles of force composition and resolution (e.g., parallelogram law, triangle law, Lami's theorem) which analyze and solve problems involving forces in equilibrium.

CO2: To determine the resultant of coplanar forces and understand the concept of moments and couples.

CO3: To analyze the equilibrium of coplanar forces using conditions of equilibrium and Varignon's theorem.

CO4: To define and apply vector differentiation operators (gradient, divergence, curl) which analyze vector fields.

CO5: To solve problems based on the applications of these theorems in various fields of physics and engineering.

Semester IV (Paper B)

Course: Solid Geometry

Objective:

This course delves into the three-dimensional geometry and this course covers the fundamental concepts of cylinders, cones, surfaces of revolution, and quadric surfaces, along with their equations and properties.

Course Outcomes:

CO1: To define and recognize different types of cylinders, such as right circular, elliptic, hyperbolic, and parabolic cylinders, and their equations.

CO2: To understand the generation of a cone as a surface formed by a line passing through a fixed point and a fixed curve.

CO3: To derive the equation of a surface of revolution obtained by rotating a curve about the z-axis.

CO4: To represent and analyze surfaces using the general equation of the second degree.

CO5: To determine tangent lines, tangent planes, and normal planes to quadric surfaces.

Semester V (Paper A)

Course: Dynamics

Objective:

The objective of this course is to build upon the principles of statics, introducing concepts such as kinematics, kinetics, and work-energy methods to analyze the motion of particles and rigid bodies.

Course Outcomes:

CO1: To understand and apply the concepts of displacement, velocity, acceleration, and their relationships.

CO2: To apply Newton's laws of motion to analyze particle motion.

CO3: To analyze the motion of rigid bodies, including translation, rotation, and general plane motion.

CO4: To apply the work-energy and impulse-momentum principles to solve dynamics problems.

CO5: To develop problem-solving skills and the ability to apply theoretical knowledge to practical situations.

Semester V (Paper B)

Course: Number Theory

Objective:

To develop students' understanding of divisibility, prime numbers, and their properties. Also, the concepts of greatest common divisor, least common multiple, and the Euclidean algorithm.

Course Outcomes:

CO1: To understand and apply the theory of congruences and their properties.

CO2: To enhance the ability to analyze problems, identify patterns, and formulate conjectures. • CO3: To develop the ability to break down complex problems into smaller, more manageable steps.

CO3: To develop critical thinking and problem-solving skills.

CO4: To apply number theory concepts to solve problems in diverse areas, such as cryptography, coding theory, and computer science.

Semester VI (Paper A)

Course: Linear Algebra

Objective:

The main motive of this course is to deal with the study of vectors, vector spaces, linear transformations, and matrices.

Course Outcomes:

CO1: To develop a deep understanding of vectors, vector spaces, subspaces, linear independence, and bases.

CO2: To understand and apply the concepts of vector spaces, linear transformations, and matrices.

CO3: To analyze the ability to solve systems of linear equations using various methods, including Gaussian elimination and Cramer's rule.

CO4: To solve the systems of linear equations using various methods.

CO5: To apply the systems of linear equations and to solve problems in diverse areas, such as engineering, physics, and economics.

Semester VI (Paper B)

Course: Numerical Analysis

Objective:

To recognize the limitations of exact analytical solutions for complex mathematical problems, which analyze and control the errors associated with numerical methods using computers and programming languages to implement numerical algorithms.

Course Outcomes:

CO1: To understand the concepts of convergence, stability, and efficiency of numerical methods.

CO2: To learn to analyze the accuracy and limitations of different numerical methods.

CO3: To develop the ability to solve nonlinear equations using methods such as the bisection method, Newton-Raphson method, and secant method.

CO4: To enhance the ability to analyze problems, identify appropriate numerical methods, and implement them using computational tools.

CO5: To apply numerical methods to solve a variety of mathematical problems.

Bachelor of Arts (B.A.)

Program Outcomes

PO1: Inculcation of human values.

PO2: Sense of social service.

PO3: Sense of Responsibility and duty

PO4: Critical temper and attitude

PO5: Creative ability

Program Specific Outcomes (PSO's)

PSO1: Creation of interest in subject chosen

PSO2: Development of knowledge of the subject chosen.

PSO3: Development of employability skills relating to the subject chosen

PSO4: Development of personal skills such as explication , understanding , objective analysis, reading, writing, speaking and listening skills.

ENGLISH(COMPULSARY)

COURSE OUTCOMES

Course Title: English Compulsory Course

On Completing the Course, the Students will be able to:

Semester: I

CO1: Appreciate the writings of various Indian and foreign story and prose writers and relate them to their socio-cultural milieu

CO2: Comprehend the meaning of texts and answer questions related to situations, episodes, themes and characters depicted in them

CO3: Understand fundamental grammatical rules governing tenses and make correct usage in their language

CO4: Write independently the paragraphs on any given topic.

Semester: II

CO1: Appreciate the writings of various Indian and foreign story and prose writers and relate them to their socio-cultural milieu

CO2: Comprehend the meaning of texts and answer questions related to situations, episodes, themes and characters depicted in them

CO3: Make correct usage of tenses, articles and nouns

CO4: Enrich their vocabulary and use new words in their spoken and written language

CO5: Write personal letters to their family and friends on various issues

Semester: III

CO1: Develop an understanding of the poems taught, relate to the socio-cultural background of the prescribed texts and be able to answer questions regarding tone, style and central idea

CO2: Comprehend the basics of grammatical rules governing prepositions in detail

CO3: Enhance their reading and analysing power of texts through guided reading

CO4: Enrich their vocabulary and use new words in their spoken and written language

CO5: Develop skills to write a report on a given topic

Semester: IV

CO1: Develop an understanding of the poems taught and be able to answer questions regarding situations, themes and characters depicted in them

CO2: Comprehend the basics of grammatical rules governing adjectives, adverbs, conjunctions and prepositions

CO3: Enhance their reading and analysing skills of texts through guided reading

CO4: Enrich their vocabulary and use newly learnt words in both spoken and written language

CO5: Develop skills to write essay on a given topic

Semester: V

CO1: Widen their knowledge about various literary devices used in poetry such as tone, style, imagery, figures of speech, symbolism, etc.

CO2: Develop power of imagination and appreciate the beauty, rhyme, and style of a poem

CO3: Analyze and appreciate the dramatic technique, plot development and art of characterization in the prescribed play

CO4: Develop an understanding of the insights, genres, conventions and experimentations associated with English Drama

CO5: Develop the knowledge, skills and capabilities for effective business writing

Semester: VI

CO1: Analyze and appreciate the dramatic technique, plot development and art of characterization in the prescribed plays

CO2: Comprehend, appreciate and critically analyze the novel The Guide

CO3: Enhance their reading and analysing power of texts through guided reading

CO4: Develop skills for resume writing.

Computer Science

Semester-I

Course Name: Computer Science (COMPUTER FUNDAMENTAL & PC SOFTWARE)

CO1: Understand the fundamental hardware components that make up a computer's hardware and the role of each of these components

CO2: understand Word Processor, Create, Edit and Format documents, Work with Tables, Import and Export data between Files, Save, Protect and Print documents.

CO3: create effective presentations, can apply designs to enhance the look of the presentation, print a presentation.

CO4: understand the how to relate word and PowerPoint feature to cast better presentation to show case the data in attractive manner to outside world.

CO5: understand the basic spreadsheet rules like rows and columns, basic mathematical formulas and able to do portray simple mathematical data into graphical form.

CO6: able to develop insight to filter or segregate data or sort data with what if analysis.

CO7: able to work with Microsoft office components for daily routine home and office tasks.

Semester-II

Course Name: Computer Science (PROGRAMMING USING C)

CO1: On successful completion of this subject the students have the programming ability in C Language.

CO2: identify solution to a problem and apply control structures and user defined functions for solving the problem.

CO3: demonstrate the use of arrays, strings, string handling functions, structure and union.

CO4: Apply skill of identifying appropriate programming constructs for problem solving.

CO5: enhancing Logical Thinking and Reasoning Skills through Collaborative Learning in C Programming.

CO6: Students would be capable of developing various applications to solve deluge of real world problems.

Semester-III

Course Name: Computer Science (COMPUTER ORIENTED NUMERICAL AND STATISTICAL METHODS)

CO1: Develop appropriate numerical methods to approximate a function

CO2: Perform an error analysis for various numerical methods

CO3: Develop appropriate numerical methods to solve a differential equation

CO4: Derive appropriate numerical methods to solve a linear system of equations

CO5: Learn fundamental concepts of statistical and optimization methods.

CO6: Understand various measures of central tendency, measures of dispersion, Correlation, and Curve fit.

CO7: Code various numerical methods in a modern computer language.

Semester-IV

Course Name: Computer Science (DATA STRUCTURES & PROGRAMMING LANGUAGE USING C++)

CO1: understand the concept of algorithm complexity and acquire knowledge on the mathematical notations which can be used to measure the algorithm's complexity.

CO2: apply searching techniques in real word applications to identify the particular element.

CO3: get knowledge on different sorting algorithms along with their time complexities.

CO4: understand different types of data structures along with the operations performed on them.

CO5: students will have capability to use data structures effectively to solve practical problems.

CO6: Describe the object-oriented programming approach and apply the features of object-oriented programming.

CO7: Identify different class attributes, member functions, base class and derived class and their relationships among them.

CO8: Apply the concepts in object-oriented programming in terms of software reuse and managing complexity to solve real world problems.

Semester-V

Course Name: Computer Science (DATA BASE MANAGEMENT SYSTEM & ORACLE)

CO1: understand the database concepts and database management system software and able to view how raw data travel to its knowledgeable state.

CO2: identify the basic concepts and various data model used in database design ER modelling concepts.

CO3: develop the sense of data normalization.

CO4: apply and relate the concept of transaction, concurrency control and recovery in database.

CO5: able to understand the how query is executed with help of SQL.

CO6: able to understand complex system like bank working by concept of data integrity, concurrency control and distributed database.

CO7: understanding big data can help you understand how businesses and governments can use data to improve their operations, products, and services.

Semester-VI

Course Name: Computer Science (BASIC OF INTERNET TECHNOLOGIES)

CO1: able to learn how to use, develop, and manage computers, software, networks, and systems.

CO2: able to understand how internet work in the world and how data moves from one system to another.

CO3: understanding to concept how computer recognize each other in this complex network by IP address.

CO4: learn which language uses as skeleton of the internet.

CO5: can learn about the role of IT in the digital world, and how to keep safe online.

CO6: understand how webpages are developed, controlled, secure and managed with help of HTML. CSS and other resources.

CO7: also able to generate own websites with dynamically or static data management.

Political Science:

CLASS B.A.

Semester I

Course: Principles of Political Science

Course Outcomes (Cos):

CO1: To understand the meaning, nature, scope, and different perspectives of Political Science.

CO2: To analyze the relationship of Political Science with other disciplines like Economics, History, Sociology, and Psychology.

CO3: To understand the concept of the State, its elements, and its distinction from Government and Society.

CO4: To analyze different theories of the origin of the State, including Social Contract, Historical/Evolutionary, and Marxian theories.

CO5: To understand different perspectives on the State, such as the Marxian and Gandhian perspectives, and the nature of the State, including Welfare State and Developmental State.

CO6: Students will be able to understand the concept of Sovereignty, its attributes, types, and different theories of Sovereignty.

Semester II

Course: Modern Political Theory

Course Outcomes (Cos):

CO1: To understand the core concepts of political systems, including their meaning, characteristics, and functions

CO2: To analyze the nature and types of political culture and socialization.

CO3: To differentiate between power, authority, and legitimacy, and understand their different forms and sources.

CO4: To understand the relationship between rights and duties and the importance of safeguarding liberties and promoting equality.

CO5: To analyze different theories of justice and democracy, including liberal, Marxist, and elitist perspectives.

Semester III

Course: Indian Constitution

Course Outcomes (Cos):

CO1: To understand the historical development and key features of the Indian Constitution.

CO2: To analyze the nature of Indian federalism and the relationship between the Centre and the States.

CO3: To understand and evaluate the Fundamental Rights, Duties, and Directive Principles of State Policy as enshrined in the Indian Constitution.

CO4: To understand the composition, powers, and functions of the major institutions of the Indian government, including Parliament, the President, the Prime Minister, the Supreme Court, the Governor, and State Legislatures.

CO5: To analyze the role and significance of the Preamble to the Indian Constitution.

Semester IV

Course: Indian Political System

Course Outcomes (Cos):

CO1: To understand the nature and dynamics of the Indian party system, including the role of national and regional parties.

CO2: To analyze the role and functions of the Election Commission in India and assess the effectiveness of electoral reforms.

CO3: To understand the impact of social and regional factors on Indian politics, including the role of caste, religion, and regionalism.

CO4: To analyze the principles and determinants of Indian foreign policy, including the policy of non-alignment.

CO5: To evaluate the impact of globalization on Indian politics.

Semester V**Course: Comparative Politics UK and USA****Course Outcomes (Cos):**

CO1: To define and explain the scope and nature of comparative politics.

CO2: To analyze different approaches to the study of comparative politics.

CO3: To understand and compare the key features of the British and US political systems.

CO4: To compare and contrast the political parties and pressure groups operating in the UK and the US.

Semester VI**Course: International Politics: Theory and Practice****Course Outcomes (Cos):**

CO1: To define and explain the nature and scope of international politics.

CO2: To analyze different theoretical perspectives on international relations, including realism and idealism.

CO3: To understand the concept of national power and its various components.

CO4: To analyze the evolution of the international system and the changing nature of world order.

CO5: To understand the role and functioning of international organizations, including the UN and regional organizations.

CO6: To analyze contemporary global issues such as terrorism and environmental challenges.

Mathematics

CLASS B.A.

Semester I (Paper A)

Course: Algebra

Objective:

To understand the notion of linear dependence, row and column rank of a matrix, homogenous and non-homogenous equations, eigen values, eigen vectors.

Course Outcomes:

CO1: To understand and apply the concepts of matrices, including rank, nullity, solve the linear equations.

CO2: To compute eigen values and eigen vectors of matrices.

CO3: To analyze the quadratic forms, including their canonical forms and applications to optimization problems.

CO4: to understand the properties of polynomial equations, including their roots and coefficients, and apply techniques for solving them.

Semester I (Paper B)

Course: Calculus and Trigonometry

Objective:

To develop students' problem-solving, critical thinking and analytical skills through the application of calculus and trigonometry concepts.

Course Outcomes:

CO1: To Understand the properties of real numbers, including lower upper bound and greatest lower bound of sets of real numbers.

CO2: To analyze limits of functions, understand continuity and different types of discontinuities.

CO3: To understand and apply the exponential and logarithmic functions of a complex variable, series expansions of trigonometric functions, Gregory's series, and summation of series.

CO4: To solve differentiation techniques to various functions, including hyperbolic functions.

CO5: To analyze Taylor's and Maclaurin's theorem with different forms of remainders.

Semester II (Paper A)

Course: Calculus and Differential Equations

Objective:

The objective of calculus and differential equations is to provide tools for modeling, analyzing and solving problems involving change and motion in various fields such as physics, economics etc.

Course Outcomes:

CO1: To develop a strong understanding of the fundamental concepts of calculus, including limits, continuity, differentiation, and integration.

CO2: To analyze the concept of differential equations and their applications in modeling real-world phenomena.

CO3: To solve various types of differential equations, including first-order, higher-order, and linear equations.

CO4: To apply calculus techniques to solve problems in various fields, such as physics, engineering, and economics.

CO5: To apply differential equations to model in areas such as physics, engineering, and biology.

Semester II (Paper B)

Course: Calculus

Objective:

To introduce students about concepts of calculus of several variables and to develop students' ability to apply calculus techniques to solve problems.

Course Outcomes:

CO1: To evaluate limits using various techniques, including algebraic manipulation and L'Hôpital's rule.

CO2: To develop and apply differentiation rules, including the power rule, product rule, quotient rule, and chain rule.

CO3: To develop and apply integration techniques, including substitution, integration by parts, and partial fractions.

CO4: To understand the Fundamental Theorem of Calculus and its applications.

CO5: To develop the ability to communicate mathematical ideas clearly and concisely.

Semester III (Paper A)

Course: Analysis

Objectives:

To introduce students to the fundamental concepts of mathematical analysis. Students can develop understanding of sequences, series, limits, and continuity. They will be prepared for advanced courses in mathematical analysis and related areas.

Course Outcomes:

CO1: To define and understand the concept of a sequence and its limit.

CO2: To apply theorems on limits of sequences, including the squeeze theorem and the monotone convergence theorem.

CO3: To determine the convergence or divergence of series using various tests, such as the comparison test, ratio test, and root test.

CO4: To analyze the concept of improper integrals and their convergence criteria.

CO5: To understand the concept of absolute and conditional convergence. Also, the concept of Riemann integrability.

Semester III (Paper B)

Course: Analytical Geometry

Objective:

To provide students with a comprehensive understanding of analytical geometry in two and three dimensions.

Course Outcomes:

CO1: To understand and apply transformations of axes (shifting of origin, rotation) in two and three dimensions.

CO2: To analyze and solve problems related to conics (parabola, ellipse, hyperbola) including their properties, tangents, normal, pole and polar, and chord of contact.

CO3: To Identify and analyze curves represented by second-degree equations.

CO4: To understand the concepts of intersection of planes, spheres, and their properties.

CO5: To solve problems related to spheres, including tangent lines and planes, and power of a point.

Semester IV (Paper A)

Course: Statics

Objective:

This course is designed to provide students with a comprehensive understanding of the fundamental principles of statics and vector calculus. It covers topics such as composition and resolution of forces, equilibrium of forces, friction, center of gravity, vector differentiation, line integrals, and applications of vector calculus theorems.

Course Outcomes:

CO1: To apply principles of force composition and resolution (e.g., parallelogram law, triangle law, Lami's theorem) which analyze and solve problems involving forces in equilibrium.

CO2: To determine the resultant of coplanar forces and understand the concept of moments and couples.

CO3: To analyze the equilibrium of coplanar forces using conditions of equilibrium and Varignon's theorem.

CO4: To define and apply vector differentiation operators (gradient, divergence, curl) which analyze vector fields.

CO5: To solve problems based on the applications of these theorems in various fields of physics and engineering.

Semester IV (Paper B)

Course: Solid Geometry

Objective:

This course delves into the three-dimensional geometry and this course covers the fundamental concepts of cylinders, cones, surfaces of revolution, and quadric surfaces, along with their equations and properties.

Course Outcomes:

CO1: To define and recognize different types of cylinders, such as right circular, elliptic, hyperbolic, and parabolic cylinders, and their equations.

CO2: To understand the generation of a cone as a surface formed by a line passing through a fixed point and a fixed curve.

CO3: To derive the equation of a surface of revolution obtained by rotating a curve about the z-axis.

CO4: To represent and analyze surfaces using the general equation of the second degree.

CO5: To determine tangent lines, tangent planes, and normal planes to quadric surfaces.

Semester V (Paper A)

Course: Dynamics

Objective:

The objective of this course is to build upon the principles of statics, introducing concepts such as kinematics, kinetics, and work-energy methods to analyze the motion of particles and rigid bodies.

Course Outcomes:

CO1: To understand and apply the concepts of displacement, velocity, acceleration, and their relationships.

CO2: To apply Newton's laws of motion to analyze particle motion.

CO3: To analyze the motion of rigid bodies, including translation, rotation, and general plane motion.

CO4: To apply the work-energy and impulse-momentum principles to solve dynamics problems.

CO5: To develop problem-solving skills and the ability to apply theoretical knowledge to practical situations.

Semester V (Paper B)

Course: Number Theory

Objective:

To develop students' understanding of divisibility, prime numbers, and their properties. Also, the concepts of greatest common divisor, least common multiple, and the Euclidean algorithm.

Course Outcomes:

CO1: To understand and apply the theory of congruences and their properties.

CO2: To enhance the ability to analyze problems, identify patterns, and formulate conjectures. • CO3: To develop the ability to break down complex problems into smaller, more manageable steps.

CO3: To develop critical thinking and problem-solving skills.

CO4: To apply number theory concepts to solve problems in diverse areas, such as cryptography, coding theory, and computer science.

Semester VI (Paper A)

Course: Linear Algebra

Objective:

The main motive of this course is to deal with the study of vectors, vector spaces, linear transformations, and matrices.

Course Outcomes:

CO1: To develop a deep understanding of vectors, vector spaces, subspaces, linear independence, and bases.

CO2: To understand and apply the concepts of vector spaces, linear transformations, and matrices.

CO3: To analyze the ability to solve systems of linear equations using various methods, including Gaussian elimination and Cramer's rule.

CO4: To solve the systems of linear equations using various methods.

CO5: To apply the systems of linear equations and to solve problems in diverse areas, such as engineering, physics, and economics.

Semester VI (Paper B)

Course: Numerical Analysis

Objective:

To recognize the limitations of exact analytical solutions for complex mathematical problems, which analyze and control the errors associated with numerical methods using computers and programming languages to implement numerical algorithms.

Course Outcomes:

CO1: To understand the concepts of convergence, stability, and efficiency of numerical methods.

CO2: To learn to analyze the accuracy and limitations of different numerical methods.

CO3: To develop the ability to solve nonlinear equations using methods such as the bisection method, Newton-Raphson method, and secant method.

CO4: To enhance the ability to analyze problems, identify appropriate numerical methods, and implement them using computational tools.

CO5: To apply numerical methods to solve a variety of mathematical problems.

B.Sc Economics

Program outcomes and Course Outcomes

Economics

Program Outcomes:

PO1: To critically evaluate economic theories and techniques.

PO2: To understand the functioning of economic systems.

PO3: To analyze data using statistical and mathematical tools.

PO4: To communicate effectively about economic issues.

PO5: To conduct research and use scientific methods to arrive at conclusions.

Semester 1**Course: Micro economics****Program: Economics****Objective:**

The main objective of this course is to deal with the study of resource allocation, understanding consumer behavior, Production and cost theories, market structure and pricing policies.

Course Outcomes:

CO1: To remember the main economic terms like demand, supply, production, cost, consumer etc.

CO2: To explain the basic economic problems, concept of consumer surplus, producer surplus, features of different market structures.

CO3: To apply cost concepts to make business decisions.

CO4: To analyze the real- world situations using economic concepts and models.

CO5: To evaluate the impact of government policies on economic outcomes.

Semester II

Course: Macro economics

Program: Economics

Objective:

This course provides a comprehensive overview of macroeconomic principles and concepts, focusing on the determination of national income, business cycles and macroeconomic policies.

Course Outcomes:

CO1: To differentiate between the Micro and macroeconomic variables.

CO2: To understand the Classical and Keynesian theories related to macroeconomics.

CO3: To analyze the concepts of consumption, investment, Marginal efficiency of capital, Multiplier and Accelerator.

CO4: To explain different business cycles and their implementation in real-world economy.

CO5: To gain knowledge about the functions of money and banking.

CO6: To identify the causes of Inflation, its causes and types.

Semester III

Course: Indian Economy

Program: Economics

Objective:

The objective of this course to learning the Indian economy is to understand its structure, including key sectors like agriculture, industry, and services, and their contributions to GDP and employment.

Course Outcomes:

CO1: To evaluate the impact of foreign trade and investment on Indian Economy.

CO2: To understand the nature and importance of Indian economy.

CO3: To analyze the performance and problems of Indian Agriculture and Industry.

CO4: To explain the challenges of population growth, poverty and inequality in India.

CO5: To gain knowledge about the government policies and assess their role to solve economic issues.

CO6: To develop critical thinking and analytic skills in understanding of economic data and trends.

Semester IV

Course: International Economics and Public Finance

Program: Economics

Objective:

This course examines the economic interactions between countries, including international trade, balance of payments, exchange rates, and public finance.

CO1: To explain the theories of international trade, including the classical and Heckscher-Ohlin models, and analyze the gains from trade and the impact of trade on economic development.

CO2: To analyze the arguments for and against free trade and protectionism, and evaluate the impact of trade policies on different countries.

CO3: To understand the components of the balance of payments, identify methods for correcting imbalances, and analyze the impact of exchange rate fluctuations on the balance of payments.

CO4: To differentiate between fixed and flexible exchange rate systems and analyze their advantages and disadvantages.

CO5: To define public finance, its different theories and explain its role in the economy.

B.Sc Economics

Program outcomes and Course Outcomes

Economics

Program Outcomes:

PO1: To critically evaluate economic theories and techniques.

PO2: To understand the functioning of economic systems.

PO3: To analyze data using statistical and mathematical tools.

PO4: To communicate effectively about economic issues.

PO5: To conduct research and use scientific methods to arrive at conclusions.

Semester 1

Course: Micro economics

Program: Economics

Objective:

The main objective of this course is to deal with the study of resource allocation, understanding consumer behavior, Production and cost theories, market structure and pricing policies.

Course Outcomes:

CO1: To remember the main economic terms like demand, supply, production, cost, consumer etc.

CO2: To explain the basic economic problems, concept of consumer surplus, producer surplus, features of different market structures.

CO3: To apply cost concepts to make business decisions.

CO4: To analyze the real- world situations using economic concepts and models.

CO5: To evaluate the impact of government policies on economic outcomes.

Semester II

Course: Macro economics

Program: Economics

Objective:

This course provides a comprehensive overview of macroeconomic principles and concepts, focusing on the determination of national income, business cycles and macroeconomic policies.

Course Outcomes:

CO1: To differentiate between the Micro and macroeconomic variables.

CO2: To understand the Classical and Keynesian theories related to macroeconomics.

CO3: To analyze the concepts of consumption, investment, Marginal efficiency of capital, Multiplier and Accelerator.

CO4: To explain different business cycles and their implementation in real-world economy.

CO5: To gain knowledge about the functions of money and banking.

CO6: To identify the causes of Inflation, its causes and types.

Semester III

Course: Indian Economy

Program: Economics

Objective:

The objective of this course to learning the Indian economy is to understand its structure, including key sectors like agriculture, industry, and services, and their contributions to GDP and employment.

Course Outcomes:

CO1: To evaluate the impact of foreign trade and investment on Indian Economy.

CO2: To understand the nature and importance of Indian economy.

CO3: To analyze the performance and problems of Indian Agriculture and Industry.

CO4: To explain the challenges of population growth, poverty and inequality in India.

CO5: To gain knowledge about the government policies and assess their role to solve economic issues.

CO6: To develop critical thinking and analytic skills in understanding of economic data and trends.

Semester IV

Course: International Economics and Public Finance

Program: Economics

Objective:

This course examines the economic interactions between countries, including international trade, balance of payments, exchange rates, and public finance.

CO1: To explain the theories of international trade, including the classical and Heckscher-Ohlin models, and analyze the gains from trade and the impact of trade on economic development.

CO2: To analyze the arguments for and against free trade and protectionism, and evaluate the impact of trade policies on different countries.

CO3: To understand the components of the balance of payments, identify methods for correcting imbalances, and analyze the impact of exchange rate fluctuations on the balance of payments.

CO4: To differentiate between fixed and flexible exchange rate systems and analyze their advantages and disadvantages.

CO5: To define public finance, its different theories and explain its role in the economy.

Semester V

Course: Development Economics**Program: Economics**

Objective:

This course examines the economic development process in developing countries, focusing on the nature and characteristics of underdevelopment, theories of growth, strategies of development, and the role of planning.

CO1: To define economic development and distinguish between economic and non-economic factors that contribute to underdevelopment.

CO2: To identify and analyze the key characteristics of underdeveloped countries, such as poverty, inequality, unemployment, and low levels of human development.

CO3: To explain different models of economic growth, including classical, Marxian, Schumpeter's, and Harrod-Domar models.

CO4: To evaluate different strategies of economic development, such as balanced vs. unbalanced growth, the big push theory, and export promotion vs. import substitution.

CO5: To explain the need and objectives of economic planning in developing countries, and analyze different types and strategies of planning.

Semester VI**Course: Quantitative methods for economists****Program: Economics**

Objective:

This course introduces students to the quantitative tools and techniques essential for economic analysis. It covers fundamental mathematical concepts, statistical methods, and data analysis techniques relevant to economics.

CO1: To define and apply basic mathematical concepts including sets, relations, functions, limits, continuity, derivatives, and maxima/minima of single-variable functions.

CO2: To calculate and interpret measures of central tendency (mean, median, mode, geometric mean), measures of dispersion, skewness, and kurtosis for both grouped and ungrouped data.

CO3: To understand and calculate measures of correlation and regression (simple correlation and regression) for both grouped and ungrouped data.

CO4: To apply interpolation methods such as binomial expansion, Newton's method, and Lagrange's method to estimate missing values in data series.

CO5: To understand the concept of price index numbers, calculate various types of price indices (weighted and unweighted), and apply consistency tests to assess the reliability of price indices.

Punjabi for UG Classes Basic Punjabi

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਂਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਕਲਾਸਬੀ ਏ/ਬੀ ਐੱਸ ਸੀ/ਬੀ ਕੇਮ ਬੀ ਸੀ ਏ/ਬੀ ਐੱਸ ਈ ਆਈ ਟੀ/

ਬੀ ਵੈਕ/ਬੀ ਐੱਮ ਐੱਮ/ਬੀ ਜੇ ਐੱਮ ਸੀ

ਸਮੈਸਟਰਪਹਿਲਾ

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼

- * ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਨੀ ਅਤੇ ਲਿਖਣੀ ਸਿਖਾਉਣੀ
- * ਵਿਆਕਰਣ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ
- * ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ
- * ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ
- * ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ

ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ

(ੳ) ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ

- * ਸ਼ੁੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ
- * ਵਿਆਕਰਨ ਬਾਰੇ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣਾ
- * ਮੁਹਾਵਰੇ ਅਤੇ ਅਖਾਣ ਦਾ ਅੰਤਰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ
- * ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਤਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣਾ

(ਅ) ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ

- * ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ
- * ਵਿਆਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਸਮਝਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ
- * ਸ਼ੁੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ
- * ਈ-ਸਰੋਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣਾ

(ੲ) ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ

- * ਸ਼ੁੱਧ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ
- * ਟੀਮ ਵਰਕ ਦੀ ਯੋਗਤਾ
- * ਚੰਗੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਯੋਗਤਾ
- * ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ : ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਂ: ਬੀ.ਏ / ਬੀਐੱਸ.ਸੀ / ਬੀਐੱਸ.ਸੀ (ਬੀ.ਟੀ.) / ਬੀ.ਕਾਮ/ ਬੀ.ਸੀ.ਏ/ ਬੀ.ਵਾਕ/ ਬੀ.ਐਮਐਮ

ਸਮੇਸਟਰ -ਦੂਜਾ

- 1) ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ :- ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਚਾਰਨ ਤੇ ਵਿਆਕਰਣ ਬਾਰੇ ਮੁੱਢਲੇ ਤੌਰ ਤੇ ਚੰਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼ਬਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕ ਬਣਤਰ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ

- 1) ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।
- 2) ਸ਼ਬਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕ ਬਣਤਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- 3) ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਸੁੱਧ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਸਿਖਣ ਤੇ ਸਮਝਣ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਹੋਰ ਵਧੇਗਾ।
- 4) ਬੱਚੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਬਾਰੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਨਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ :

- 1) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਖੁਦ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- 2) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ, ਵਾਕ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਣਾ ਸਕਣਗੇ।
- 3) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜਣਗੇ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ (Practical skill)

1) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ, ਸ਼ਬਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ, ਵਾਕ ਬਣਤਰ, ਨਾਵ-ਪੜਨਾਂਵ ਨੂੰ ਚਾਟ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

2) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਵੈਬਸਾਇਟ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ

3) ਬਲੋਕ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਚਾਰਟ, ਨੋਟ ਬੁੱਕ ਉਪਰ ਨਾਂਵ, ਪੜਨਾਂਵ, ਕਿਰਿਆ, ਸਬੰਧ, ਯੋਜਕ ਵਾਕ ਬਣਤਰ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਦਿ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਪਰਖ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਉਪਰ ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਉਪਰ ਬੋਲਣ ਜਾਂ ਚਾਰਟ ਤੇ ਬਲੋਕ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਹੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਪਰਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਭਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ

1) ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

2) ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਸਮੱਰਥ ਹੋਣਗੇ।

3) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਣਗੇ।

4) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਚ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਂ - ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਕਲਾਸ - ਬੀ.ਏ / ਬੀਐੱਸ.ਸੀ / ਬੀਐੱਸ.ਸੀ (ਬੀ.ਟੀ.)/ ਬੀ.ਕਾਮ/ ਬੀ.ਸੀ.ਏ/ ਬੀ.ਵਾਕ/
ਬੀ.ਐਮਐਮ

ਸਮੇਸਟਰ - ਤੀਜਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼: ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਣ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿੱਦਿਅਕ, ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਅਤੇ ਉਘਾੜਨ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨੇਮਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਹੀ ਸੰਚਾਰ ਕਰ ਸਕਣ।

(ੳ) ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ:-

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਨਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨੇਮ ਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਸਹੀ ਤਰਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਲਿਖਣ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਣਗੇ।

(ਅ) ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:-

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਹਿਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਣਗੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਚੰਗਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਬਣੇਗਾ।
- ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

(ੲ) ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ:-

- ਹਫਤੇ ਦੇ ਛੇ ਦਿਨ ਲੈਕਚਰ।
- ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਮੌਖਿਕ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਲੈਣੇ।

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਇਕ ਦਿਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
- ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਲਿਜਾਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਅੰਦਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹਣ ਦੀ ਜਗਿਆਸਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ।

(ਸ) ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:-

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

Punjabi Compulsory

ਪਰਚਾ: ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਂ: ਬੀ.ਏ / ਬੀਐੱਸ.ਸੀ / ਬੀਐੱਸ.ਸੀ (ਬੀ.ਟੀ.) / ਬੀ.ਕਾਮ/ ਬੀ.ਸੀ.ਏ/ ਬੀ.ਵਾਕ/ ਬੀ.ਐਮਐਮ

ਸਮੇਸਟਰ: ਪਹਿਲਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ :

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੌਧਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ, ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ।

ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ :

1. ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ।
2. ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
3. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਣਤਰ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੋਚਣ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ।
3. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ।
4. ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਵਿਚਲੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰਤਾਂ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ:

1. ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
2. ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
3. ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਭਾਸ਼ਾ (ਪੰਜਾਬੀ) ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਗੇ।

ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਵਿਚਲੇ ਲੇਖਾਂ ਦਾ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਸਾਰੂ ਸੋਚ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵਿਚਰਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਨਾਟ ਕਲਾ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮਸਲਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ।

ਪਰਚਾ: ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ: ਬੀ.ਏ / ਬੀਐੱਸ.ਸੀ / ਬੀਐੱਸ.ਸੀ (ਬੀ.ਟੀ.) / ਬੀ.ਕਾਮ/ ਬੀ.ਸੀ.ਏ/ ਬੀ.ਵਾਕ/
ਬੀ.ਐਮਐਮ

ਸਮੇਸਟਰ -ਦੂਜਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ : ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ । ਬੌਧਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਅਲੇਚਨਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਸਰਬ-ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ :

- ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ।
- ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਣਤਰ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੋਚਣ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਅਲੇਚਨਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ।
3. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ।
4. ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਵਿਚਲੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰਤਾਂ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ (Practical skill) :

1. ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
2. ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਭਾਸ਼ਾ (ਪੰਜਾਬੀ) ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਗੇ।
3. ਵੱਖ ਵੱਖ ਨਾਇਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋਣਗੇ।

ਪਰਚਾ: ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਂ: ਬੀ.ਏ / ਬੀਐੱਸ.ਸੀ / ਬੀ.ਕਾਮ ਸਮੈਸਟਰ: ਤੀਜਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ :

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੌਧਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ, ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ।

Course Outcomes:

ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ :

4. ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ।
5. ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
6. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਣਤਰ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

5. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੋਚਣ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।
6. ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ।
7. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ।
8. ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਵਿਚਲੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰਤਾਂ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ:

4. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾਟ ਕਲਾ ਅਤੇ ਰੰਗ ਮੰਚ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
5. ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
6. ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਭਾਸ਼ਾ (ਪੰਜਾਬੀ) ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਗੇ।

ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਵਿਚਲੇ ਲੇਖਾਂ ਦਾ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਸਾਰੂ ਸੋਚ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵਿਚਰਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਨਾਟ ਕਲਾ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮਸਲਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ।

ਪਰਚਾ: ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਂ: ਬੀ.ਏ / ਬੀਐੱਸ.ਸੀ / ਬੀ.ਕਾਮ/ਬੀ.ਬੀ.ਏ. ਸਮੈਸਟਰ: ਚੌਥਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ :

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੌਧਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ, ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ।

Course Outcomes:

ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ :

7. ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ।
8. ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
9. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਣਤਰ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

9. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੋਚਣ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।
10. ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ।
11. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ।
12. ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਵਿਚਲੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰਤਾਂ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ:

7. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾਟ ਕਲਾ ਅਤੇ ਰੰਗ ਮੰਚ ਅਤੇ ਸਵੇਜੀਵਣੀ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
8. ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
9. ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਭਾਸ਼ਾ (ਪੰਜਾਬੀ) ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਗੇ।

ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

ਪੰਜਾਬੀ ਸਵੇਜੀਵਣੀ ਦਾ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਸਾਰੂ ਸੋਚ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵਿਚਰਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਨਾਟ ਕਲਾ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮਸਲਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਂ – ਲਾਜਮੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਕਲਾਸ – ਬੀ.ਏ / ਬੀਐੱਸ.ਸੀ / ਬੀ.ਕਾਮ/ਬੀ.ਬੀ.ਏ. ਸਮੈਸਟਰ –ਪੰਜਵਾਂ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ : -

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿੱਦਿਅਕ, ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਪ੍ਰਿਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਅਤੇ ਉਘਾੜਨ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਮਝਾਉਣਾ। ਚੰਗੇ ਇਨਸਾਨ ਬਣਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਉਣਾ ਤੇ ਉੱਤਮ ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਤਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇਣਾ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਚੰਗੀ ਜੀਵਨ ਜਾਂਚ ਸਿੱਖ ਸਕਣ।

(ੳ) ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ :-

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ – ਵੱਖ ਵਿਧਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਲਿਖਣ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨੇਮ ਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।

(ਅ) ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ :-

- ਸਾਹਿਤ ਸਮਾਜ ਦਾ ਦਰਪਣ ਹੈ। ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਚੰਗਾ ਨਜ਼ਰੀਆਂ ਬਣੇਗਾ।
- ਸਾਹਿਤ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜਗਾਰ ਦੇ ਵਸੀਲੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਵਾਏਗਾ ਉੱਥੇ ਉਹ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਵਜੋਂ ਹੋਂਦ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਗੇ।
- ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਬਦਲੇਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸੋਚ ਦੇਣਗੇ।

(ੲ) ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ :-

- ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਛੇ ਦਿਨ ਲੈਕਚਰ।
- ਸਮੇਂ – ਸਮੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਮੌਖਿਕ ਅਤੇ ਲਿਖਿਤ ਟੈਸਟ ਲੈਣੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਡੀਬੇਟ ਅਤੇ ਕੋਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਉਪਰ ਵਿਚਾਰ –ਵਿਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
- ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਉਪਰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਾਉਣੇ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਾਉਣੀ।

- ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਲਿਜਾਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਅੰਦਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਜਗਿਆਸਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ।

(ਸ) ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਕ ਪਧੌਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:-

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਉਸਾਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਣਗੇ।
- ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ: ਬੀ.ਏ / ਬੀਐੱਸ.ਸੀ / ਬੀ.ਕਾਮ/ਬੀ.ਬੀ.ਏ.

ਸਮੇਸਟਰ: ਛੇਵਾਂ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ : ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਸਾਹਿਤ ਰਚਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ :

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੋਏਗੀ।
- ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨਕ ਵਰਗਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਮੁੱਢਲੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।
- ਸ਼ਬਦ ਬਣਤਰ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਣ ਤੇ ਬੋਲਣ ਵਿੱਚ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੋਏਗੀ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ (Practical skill) :

1. ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਜਰੀਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
2. ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਜਰੀਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
3. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦਾ ਗਿਆਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਨੂੰ ਉਘੇੜਣ ਤੇ ਨਿਖਾਰਨ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਵੇਗਾ।

*ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪਰਖ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਚੋਣਵੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਕਲਾਸ: ਬੀ.ਏ. ਸਮੇਸਟਰ: ਪਹਿਲਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ : ਸੁਖਨ ਦੇ ਸੂਰਜ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ- ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਕਵੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ। ਸਿਮਟਦਾ ਆਕਾਸ਼ ਨਾਵਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਪਾਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ। ਪੁਨੀ ਸੰਪਰਦਾ ਰਸ ਸੰਪਰਦਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਾਕੀ ਰਸਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।

Course Outcomes:

ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ :

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਨਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਲੇਬਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ। ਸਿਮਟਦਾ ਆਕਾਸ਼ ਨਾਵਲ ਪੜ੍ਹਣ ਲਈ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਵਧੇਗੀ।

ਬੋਧਿਕ ਹੁਨਰ:

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਵੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣਗੇ। ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਸ ਅਲਾਮਤ ਤੇ ਦੂਰ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਣਗੇ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ:

ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਪੜ੍ਹਣ ਲਈ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਪਾਤਰਾਂ ਵੱਚ ਵੰਡ ਕੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

ਨਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲਾਮਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ : ਬੀ.ਏ.

ਸਮੈਸਟਰ : ਦੂਜਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼:- ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪਰਿਖੇਪ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਹਿਤਿਕ ਵਿਧਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਕੋਸ਼ਕਾਰੀ ਤੇ ਵਿਆਕਰਣ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨੇਮਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ:-

1. ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
3. 'ਮੰਚ ਘਰ' ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰੰਗ-ਮੰਚ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਕਲਾਕਾਰੀ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕਣਗੇ।
4. ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੋਸ਼ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਿਆਦਾ ਹੈ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਦੀ ਕਾਰਜਾਤਮਕਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਪਰਚਾ: ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੇਸਟਰ: ਤੀਜਾ

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਂ: ਬੀ.ਏ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ :

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੌਧਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ, ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ।

Course Outcomes:

ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ :

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਲੇਬਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ। ਸਿਮਟਦਾ ਅਕਾਸ਼ ਨਾਵਲ ਪੜ੍ਹਣ ਲਈ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਵਧੇਗੀ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਵੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣਗੇ। ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਸ ਅਲਾਮਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਣਗੇ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ:

ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਪੜ੍ਹਣ ਲਈ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਪਾਤਰਾਂ ਵੱਚ ਵੰਡ ਕੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

ਨਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲਾਮਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਪਰਚਾ: ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੇਸਟਰ: ਚੌਥਾ

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਂ: ਬੀ.ਏ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ :

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੌਧਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ, ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ।

Course Outcomes:

ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ :

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਸਕਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਲੇਬਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਾਹਿਤ ਉਤੇ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਰਵਿਰਤੀ ਉਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਬਾਰੇ ਓਦਿਐਨ ਕਰਨਗੇ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ:

ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪਾਂ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਲਈ ਲਾਮਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ

ਕਲਾਸ: ਬੀ.ਏ **ਸਮੈਸਟਰ:** ਪੰਜਵਾਂ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼:

1. ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ (1700 ਤੱਕ) ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਵੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਭਰਪੂਰ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।
2. ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਾਰਤਕ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਰਾਸ (ਲੇਖਕ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ) ਵਿਚ ਦਰਜ ਲੇਖਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲੇਖਕ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਉਣਾ ਹੈ।
3. ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਲੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਦੇ ਨਾਟਕ ਚੰਦਨ ਦੇ ਉਹਲੇ ਨਾਲ ਰੂਬਰੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ।

Course outcomes:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ:

1. ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (1700 ਤੱਕ) ਅਤੇ ਕਵੀਆਂ ਬਾਰੇ ਭਰਪੂਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਣਗੇ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।
3. ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਚੰਦਨ ਦੇ ਉਹਲੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।
4. ਸਮੁੱਚੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬੋਧਿਕ ਹੁਨਰ:

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਕਵਿਤਾ (1700 ਤੱਕ) ਨੂੰ ਸਮਝ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਰਾਸ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।
3. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਚੰਦਨ ਦੇ ਉਹਲੇ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਵਿਹਾਰਕ ਹੁਨਰ (Practical skill):

1. ਕੋਰਸ ਦੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਵਾਰਤਕ, ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਲੈਕਚਰ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

2. ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਸੰਬੰਧੀ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
3. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
4. ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਕਵਿਤਾ (1700 ਤੱਕ), ਵਾਰਤਕ(ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਰਾਸ), ਨਾਟਕ(ਚੰਦਨ ਦੇ ਓਹਲੇ) ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।
1. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
2. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਖੋਜ ਕਰਨ ਲਈ ਆਕਸ਼ਿਤ ਹੋਣਗੇ।

ਪਰਚਾ: ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੇਸਟਰ: ਛੇਵਾਂ

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਂ: ਬੀ.ਏ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ :

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੌਧਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ, ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ।

Course Outcomes:

ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ :

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਸਕਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਲੇਬਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਾਹਿਤ ਉਤੇ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਪਰਵਿਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਛੇਦਾਂ ਬਾਰੇ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਗੇ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ:

ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਹਿਤਕ ਰੂਪਾਂ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਲੋਚਨਾਂ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪਾਂ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਲਈ ਲਾਮਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪਓਂ ਨਾਟਕ, ਜੀਵਨੀ, ਸਵੇਜੀਵਨੀ, ਸਫਰਨਾਮਾ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

Sociology

CLASS BACHELOR OF ARTS

Programme Specific Outcomes (PSOs)

PSO1. Sociology is an academic discipline that is vital to be studied in our rapidly progressing and changing world.

PSO2. Sociology helps understand various human and social perspectives in which individual lives are defined and shaped.

PSO3. Sociology plays a major role in raising awareness about the nature of livelihoods of marginalized communities.

PSO4. It studies the role of social institutions (home, school, church) in the development of individuals.

Semester - I

Course Title: Fundamentals of Sociology-I

COURSE OUTCOMES (Cos)

CO1: Student will be able to Get acquainted with the subject and its usage in various fields

CO2: Become familiar with the basic concepts of sociology like community, society, association and institution

CO3: Become familiar with the interrelationship of sociology with other social sciences

CO4: Become familiar with the interrelationship of sociology with other social sciences

CO5: Know about the various agencies which help in understanding the process of socialization

Semester: II

Course Title: Fundamentals of Sociology-II

COURSE OUTCOMES (Cos)

CO1: Student will be able to understand the social and cultural construction of society

CO2: Get knowledge about various social processes which help to run the society

CO3: Have knowledge about various social agencies which help to run society into conformity

CO4: Become aware about the concept of deviant behaviour and various forces that make people deviant

Semester: III

Course Title: Society in India

COURSE OUTCOMES (Cos)

CO1: Student will be able to Get knowledge about diversities prevailing in India

CO2: Learn about the division of society on the basis of caste and class and their relation with politics

CO3: Come to know about social institutions like family, marriage and kinship along with their comparison in northern and southern regions

CO4: Know about various social issues like regionalism and communalism

Semester: IV

Course Title: Social Change in India

COURSE OUTCOMES (Cos)

CO1: Student will be able to Learn about various forces that bring change in the society

CO2: Become familiar with various dimensions of social change and related processes

CO3: Get acquainted with the outcomes of social change

Semester: V

Course Title: Social thought

COURSE OUTCOMES (Cos)

CO1: Student will be able to learn an integrated approach to understand theoretical aspect of the sociology

CO2: Receive knowledge about various classical social thinkers and various forces that enforce them to develop different concepts of sociology

CO3: Come to know about different types of theories regarding society

Semester: VI

Course Title: Scientific Research and Scientific Methods

COURSE OUTCOMES (Cos)

CO1: Student will be able to develop research aptitude

CO2: Become familiar with different methods of social research

CO3: Learn about various research designs

CO4: Learn about various tools of data collection, methods of analysis and report writing.

HISTORY

CLASS B.A.

Semester: 1

Course Title: History of India Upto C. 1000

Course Outcomes:

CO1: To Analyze various historical sources, including literary texts, archaeological evidence, and foreign accounts.

CO2: To Critically examine the Indus Valley Civilization, including its origins, urban planning, and socio-economic structure.

CO3: To Trace the development of Indo-Aryan society, including its social organization, religious beliefs, and political systems.

CO4: To Evaluate the rise and impact of Jainism and Buddhism on Indian society and culture.

CO5: To Analyze the establishment, expansion, and decline of the Mauryan Empire.

CO6: To Understand the significance of Ashoka's reign and his role in the spread of Buddhism.

Semester: II

Course Title: History of India (C. 1000-A.D.1707)

Course Outcomes

CO1: To Understand the administrative, economic, and social reforms implemented by various rulers of the Delhi Sultanate.

CO2: To Trace the rise and decline of the Vijayanagara Kingdom, examining its political, economic, and cultural aspects.

CO3: To Analyze the Mughal-Afghan struggle and the establishment of Mughal rule under Babur and Akbar.

CO4: To Evaluate the administrative, religious, and social policies of the Mughal emperors.

CO5: To Understand the expansion and decline of the Mughal Empire under Jahangir, Shah Jahan, and Aurangzeb.

Semester III

Course Title: History of India (A.D. 1707-1947)

Course Outcomes

CO1: To analyze the process of British rule establishment in India, including the key battles and policies.

CO2: To understand the causes, spread, and aftermath of the 1857 Revolt.

CO3: To evaluate the impact of British economic policies on India's economy.

CO4: To examine the social and religious reform movements of the 19th century.

CO5: To trace the rise of nationalism and the formation of political organizations.

CO6: To analyze the various phases of the Indian freedom struggle, including the Non- Cooperation Movement and Civil Disobedience Movement.

Semester: IV

Course Title: History of the Punjab (A.D. 1469-1799)

Course Outcomes

CO1: To understand the socio-religious conditions of the Punjab around 1500 A.D.

CO2: To trace the foundation of the Sikh Panth and the teachings of Guru Nanak Dev.

CO3: To explain the development of the Sikh Panth under subsequent Gurus.

CO4: To analyze the creation of the Khalsa and its significance.

CO5: To understand the political activities of Banda Bahadur and their impact on the region.

Semester: V

Course Title: History of the World (C 1500-1956 AD)

Course Outcomes

CO1: To analyze the key events and figures of the Renaissance and Reformation periods.

CO2: To understand the causes, course, and consequences of the French Revolution and the rise of Napoleon.

CO3: To trace the rise of nationalism in Europe and the unification of Italy and Germany.

CO4: To analyze the causes, course, and consequences of World War I and its aftermath..

CO5: To analyze the rise of the United States as a world power and the New Deal of Roosevelt.

CO6: To understand the rise of fascism and Nazism, the causes and consequences of World War II, and the emergence of the Cold War.

Semester: VI

Course Title: History of the Punjab (1799-1966)

Course Outcomes

CO1: To analyze the establishment and expansion of Ranjit Singh's kingdom, including his political and military strategies.

CO2: Examine the impact of British rule on the Punjab after annexation.

CO3: To analyze the socio-religious reform movements in the Punjab during the 19th and 20th centuries.

CO4: To trace the development of nationalist activities in the Punjab, including the Ghadar movement and the freedom struggle.

CO5: To understand the Gurdwara Reform Movement and the role of the Shiromani Akali Dal.

CO6: To analyze the political developments leading to the partition of India and the creation of the state of Punjab.

B.A Sem.-I

Course Title: Physical Education

CO1 Develops in the student awareness of physical, mental and emotional health and its importance.

CO2 Enhances the interest of the students in sports and understand importance of coach.

CO3 Enables the students become better enlightened and fit citizens of the country.

CO4 Get to know of the various intricacies and insight knowledge of various sports.

CO5 Enhances the qualities of leadership and promotes the concept of national integration.

CO6 study of how the human body moves, and how physical activity affects health and well-being.

CO7: student able to understand sports training structure in India.

B.A Sem.-II

Course Title: Physical Education

CO1: able to understand human physiological structure and muscular system.

CO2: student get insight that how to maintain standards in sports at various level i.e. doping issue.

CO3: enhance knowledge about human hygiene and how to maintain at mass level.

CO4: understand the harms effect of toxic substance in sports performance.

CO5: got basic training step for first aid in case of any emergency situation.

CO6: understand how to cure self from any communicable disease.

B.A Sem.-III

Course Title: Physical Education

CO1: student get information about basic human psychological.

CO2: understand the concept of motivation in field of sports.

CO3: get insight about basic factors effecting sports performance i.e. stress tension, anxiety, aggression.

CO4: understand basic difference between growth and development.

CO5: able to understand how economy behave in sports activities at various levels.

B.A Sem.-IV

Course Title: Physical Education

CO1: understand importance of yoga in sportsman life and how it helps to increase performance.

CO2: effects of Yogic Physical exercise on various systems of the body.

CO3: able to understand how various human body system works i.e. respiration, excretory, digestive, and endocrine.

CO4: understand the effect of various exercise on human body internal functional system.

CO5: detail knowledge about hockey game.

B.A Sem.- V

Course Title: Physical Education

CO1: get insight about place of recreation in sports.

CO2: able to understand structure of various sports awards and recognition.

CO3: Basic understanding about basic laws of motion and impact on sports movement.

CO4: weight management during sports events, and deformities in human posture.

CO5: knowledge about track base events and training of sports person.

CO6: importance of warm up and cooling down during sports activities.

B.A Sem.- VI

Course Title :Physical Education

CO1: basic Common Sports injuries (Sprain, Strain, Contusion, Fracture and Dislocation) their Cause and Management.

CO2: understand the structure of game/tournament organization.

CO3: able to understand how sports camps are managed and deployed during tournaments.

CO4: understand effect of biomechanics on human sports activities.

CO5: training Methods: Circuit, Interval, Fartlek, Weight-Training and Cross Country.

CO6: understand fundamental about some sports about kabaddi, badminton.

Semester I

Course Title: FASHION DESIGNING–I and SCALE DRAWING AND GARMENT CONSTRUCTION

CO1: understand basic fashion terminology and its uses in fashion industry.

CO2: get insight how basic fashion cycle works.

CO3: origin of fashion and its industry and its adoption of fashion.

CO4: Components of Fashion- Line, Color, Texture.

CO5: how production houses work in fashion industry.

CO6: understand the fashion scaling and drafting ideas.

CO7: get idea to create various types of cloth.

Semester II

Course Title: FASHION DESIGNING–II and SCALE DRAWING AND GARMENT CONSTRUCTION

CO1: able to understand demand of cloth based on events and weather.

CO2: understand effect of market on fashion and its distribution.

CO3: promotion of fashion design via publicity, brand ambassador, advertising.

CO4: understand fashion distribution through stores and franchise model.

CO5: able to understand thread work in embroidery and develop basic child clothing.

CO6: understand basic Design Motifs– Geometrical, Traditional, Abstract.

Semester III

Course Title: FUNDAMENTALS OF TEXTILES-I and PATTERN MAKING AND GARMENT CONSTRUCTION

CO1: able to understand difference between natural and artificial Fiber in world.

CO2: study of Carded and Combed, Woolen and Worsted, Filament and Spun fabric.

CO3: understand Dart Manipulation by Flat Pattern.

CO4: Drafting and Adaptation about some skirts style and neckline.

CO5: able to construct some kind of female tops.

CO6: able to know the traditional embroidery like Phulkari and Kashmiri.

Semester IV

Course Title: FUNDAMENTALS OF TEXTILES-II and PATTERN MAKING AND GARMENT CONSTRUCTION

CO1: able to judge woven fabric and Classification of Weaves-Basic Weaves, Fancy Weaves.

CO2: understand the cloth like non-woven Fabric.

CO3: understand the concept of cloth finish like mechanical and chemical.

CO4: concept of cloth dyeing and printing.

CO5: Drafting and Adaptation of Sleeves and collars.

CO6: construction of Ladies cloths like blouse, designer suit and traditional embroidery.

Semester V

Course Title: HISTORY COSTUMES OF INDIA & WORLD-I and ADVANCE DESIGNING, CONSTRUCTION & DRAPING-I

CO1: cloth history of old civilization like Egypt and Greece.

CO2: understand the cloth design culture of Northern part of India.

CO3: traditional textiles of India Bengal and Gujarat.

CO4: able to understand traditional cloths like chanderi & maheshwari.

CO5: able to develop zippers and pockets.

CO6: preparation of draft of night dress and trouser etc.

Semester VI

Course Title: HISTORY COSTUMES OF INDIA & WORLD–II and ADVANCE DESIGNING, CONSTRUCTION & DRAPING–II

CO1: Historic Costumes of Rome and Asiatic continent.

CO2: traditional dresses analysis of various part of India.

CO3: traditional textile working and clothing.

CO4: design draft various kind of dresses.

CO5: understand draping of skirt front and back part.

CO6: Cutting & Placement, Construction and finishing of garment.

B.A. Elective English: Course Outcomes (COs)

Semester I Paper: Elective English

CO 1: Introduces students to literature through a variety of poems and a novel, fostering diverse perspectives via extensive reading of prescribed texts.

CO 2: Enhances analytical and precise writing skills through official letter composition and the application of words/phrases in sentences.

CO 3: Acquaints students with literary terms, deepening their understanding of characters, themes, and trends, and refining the writing process.

CO 4: Develops correct pronunciation through the study of phonetic symbols, transcription, and English sounds.

CO 5: Strengthens critical thinking and analytical skills by studying prescribed literary texts.

Semester II

Paper: Elective English

CO 1: Explores societal aspects through a prescribed play and novel, improving verbal and non-verbal communication via a rich vocabulary.

CO 2: Builds connections between literary terms, genres, and literature, enhancing understanding.

CO 3: Cultivates learners' critical and analytical abilities.

CO 4: Improves pronunciation with focused phonetics and transcription practice.

CO 5: Enhances analytical and interpretative abilities through literary text studies.

Semester III

Paper: Elective English

CO 1: Analyzes societal themes through poetry and a novel, fostering verbal and non-verbal skills alongside vocabulary expansion.

CO 2: Broadens understanding of English literature, social, personal, and human experiences via prescribed literary texts.

CO 3: Strengthens comprehension of literature, genres, and literary terms.

CO 4: Refines pronunciation through phonetics and transcription of multisyllabic words.

CO 5: Promotes critical thinking and analytical abilities through the study of literary texts.

Semester IV

Paper: Elective English

CO 1: Explores societal issues through essays and short stories, improving communication skills and vocabulary.

CO 2: Familiarizes students with contemporary societal challenges.

CO 3: Enhances learners' critical and analytical thinking abilities.

CO 4: Engages with the creative expressions of global writers.

CO 5: Develops pronunciation and spoken English through transcription of multisyllabic words.

CO 6: Strengthens understanding and analytical abilities through literary studies.

B.A. Elective English: Course Outcomes (COs)

Semester I

Paper: Elective English

CO 1: Introduces students to literature through a variety of poems and a novel, fostering diverse perspectives via extensive reading of prescribed texts.

CO 2: Enhances analytical and precise writing skills through official letter composition and the application of words/phrases in sentences.

CO 3: Acquaints students with literary terms, deepening their understanding of characters, themes, and trends, and refining the writing process.

CO 4: Develops correct pronunciation through the study of phonetic symbols, transcription, and English sounds.

CO 5: Strengthens critical thinking and analytical skills by studying prescribed literary texts.

Semester II

Paper: Elective English

CO 1: Explores societal aspects through a prescribed play and novel, improving verbal and non-verbal communication via a rich vocabulary.

CO 2: Builds connections between literary terms, genres, and literature, enhancing understanding.

CO 3: Cultivates learners' critical and analytical abilities.

CO 4: Improves pronunciation with focused phonetics and transcription practice.

CO 5: Enhances analytical and interpretative abilities through literary text studies.

Semester III

Paper: Elective English

CO 1: Analyzes societal themes through poetry and a novel, fostering verbal and non-verbal skills alongside vocabulary expansion.

CO 2: Broadens understanding of English literature, social, personal, and human experiences via prescribed literary texts.

CO 3: Strengthens comprehension of literature, genres, and literary terms.

CO 4: Refines pronunciation through phonetics and transcription of multisyllabic words.

CO 5: Promotes critical thinking and analytical abilities through the study of literary texts.

Semester IV

Paper: Elective English

CO 1: Explores societal issues through essays and short stories, improving communication skills and vocabulary.

CO 2: Familiarizes students with contemporary societal challenges.

CO 3: Enhances learners' critical and analytical thinking abilities.

CO 4: Engages with the creative expressions of global writers.

CO 5: Develops pronunciation and spoken English through transcription of multisyllabic words.

CO 6: Strengthens understanding and analytical abilities through literary studies.

Semester V

Paper: Elective English (Modern English Drama)

CO 1: Provides insight into the evolution of English literature and its genres, focusing on drama, poetry, and novels.

CO 2: Enhances critical reading and comprehension of modern English drama.

CO 3: Encourages appreciation of cultural diversity and universal human themes in literature.

CO 4: Improves analytical and critical skills through the study of prescribed texts.

Semester VI

Paper: Elective English (Modern English Novel)

CO 1: Examines modern critical movements and their influence on English literature through novels.

CO 2: Focuses on cultural and social depictions within novels.

CO 3: Provides historical context, including the Second World War and India's partition.

CO 4: Develops critical and analytical abilities through novel studies.

CO 5: Prepares students for advanced studies in literature.

CO 6: Opens career opportunities in editing, proofreading, content writing, creative writing, and teaching.
CO 1: Provides insight into the evolution of English literature and its genres, focusing on drama, poetry, and novels.

CO 2: Enhances critical reading and comprehension of modern English drama.

CO 3: Encourages appreciation of cultural diversity and universal human themes in literature.

CO 4: Improves analytical and critical skills through the study of prescribed texts.

Semester VI

Paper: Elective English (Modern English Novel)

CO 1: Examines modern critical movements and their influence on English literature through novels.

CO 2: Focuses on cultural and social depictions within novels.

CO 3: Provides historical context, including the Second World War and India's partition.

CO 4: Develops critical and analytical abilities through novel studies.

CO 5: Prepares students for advanced studies in literature.

CO 6: Opens career opportunities in editing, proofreading, content writing, creative writing, and teaching.

M.A Punjabi

Programe outcomes

- ❖ ਸਮੀਖਿਆਤਮਕ ਚਿੰਤਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸਰੋਕਾਰ।
- ❖ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਂ।
- ❖ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਪਾਸਾਰ ਅਧਿਆਪਨ, ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਟਾਈਪਿੰਗ।
- ❖ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਚਿੰਤਨ, ਸੁਹਜਾਤਮਕ ਤੇ ਨੈਤਿਕ ਸਿੱਖਿਆ।
- ❖ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਸਰਵਪੱਖੀ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੀ ਦੁਨਿਆਂ ਵਿਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਮੌਕਾ।
- ❖ ਬਿਜਲਈ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਉਚੇਰੀ ਸੂਝ ਦਾ ਮਹੱਤਵ।
- ❖ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਲਈ ਅਨੁਵਾਦ ਦੁਭਾਸ਼ੀਏ ਵਜੋਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ।
- ❖ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਯਾਤਰੂਆਂ ਲਈ ਦੁਭਾਸ਼ੀਏ ਦੀ ਸੇਵਾ।

Programe Specific Outcome

- ❖ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰ।
- ❖ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਖਬਰ, ਕਾਲਮ ਨਵੀਸੀ, ਅਨੁਵਾਦਕ ਅਤੇ ਪਰੂਫ ਰੀਡੀਗ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ।
- ❖ ਬਿਜਲਈ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਬਤੌਰ ਐਂਕਰ, ਨਿਊਜ਼ ਰੀਡਰ, ਕੁਮੈਂਟੇਟਰ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰ ਵਜੋਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ।
- ❖ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸਾਹਿਤਕ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਕਲਾਤਮਕ ਵਰਗਾਂ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਵਸਰ।
- ❖ ਧਾਰਮਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਧਿਆਤਮਕ ਗਰੰਥਾਂ ਦੇ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਪ੍ਰਵਚਨ ਸੰਬੰਧੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ।

Course Outcomes

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ : ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ

ਕਲਾਸ : ਐਮ.ਏ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੇਸਟਰ : ਪਹਿਲਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ :

ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦਾ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪਰਿਪੇਖ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ, ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।

Course outcomes:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ:

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ, ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।
- ਸਮੁੱਚੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬੈਥਿਕ ਹੁਨਰ:

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।
3. ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ, ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਵਿਹਾਰਕ ਹੁਨਰ (Practical skill):

- ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੇ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨੂੰ ਪੀ.ਪੀ.ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

- ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿਚਿੰਤਨ ਸੰਬੰਧੀ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਖੋਜ -ਪੱਤਰਲਿਖਣਦੀਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
3. ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ।

ਪੇਪਰ ਦਾ ਨਾਮ: ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ: ਐਮ.ਏ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੈਸਟਰ: ਪਹਿਲਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ:

1. ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿੱਸਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
2. ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਲੋਕ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ, ਕਾਫੀਆਂ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਕਾਫੀਅਓ ਬੁੱਲੇਸ਼ਾਹ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
3. ਸਮੁੱਚੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੂਫੀ ਪਦ ਦੀ ਵਿਉਤਪਤੀ ਤੇ ਭਾਵਾਰਥ ਜਾਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਲੋਕ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ , ਕਾਫੀਆਂ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਕਾਫੀਅੰ ਬੁੱਲੇਸ਼ਾਹ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਵਿਹਾਰਕ ਹੁਨਰ(Practical skill):

4. ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਨੂੰ ਪੀ.ਪੀ.ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
5. ਸਾਹਿਤ ਖੋਜ ਸੰਬੰਧੀ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
6. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
7. ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਰਾਹੀਂ ਸਲੋਕ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ, ਕਾਫੀਆਂ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਕਾਫੀਆਂ ਬੁੱਲੇਸ਼ਾਹ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਲੋਕ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ , ਕਾਫੀਆਂ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਕਾਫੀਆਂ ਬੁੱਲੇਸ਼ਾਹ ਉੱਪਰ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ

ਕਲਾਸ: ਐਮ.ਏ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੇਸਟਰ: ਪਹਿਲਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰਜ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਰਸਤੂ ਦੇ ਅਨੁਕਰਣ ਅਤੇ ਵਿਰੋਚਨ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਹੱਸਵਾਦ, ਯਥਾਰਥਵਾਦ, ਰੂਸੀ ਰੂਪਵਾਦ ਅਤੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਬਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਕ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ।

Course outcomes:-

ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ:

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਸਕਣਗੇ।

ਵਿਹਾਰਕ ਹੁਨਰ(Practical skill):

4. ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਨੂੰ ਪੀ.ਪੀ.ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
5. ਸਾਹਿਤ ਖੋਜ ਸੰਬੰਧੀ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
6. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
7. ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਰਾਹੀਂ ਸਲੋਕ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ, ਕਾਫੀਆਂ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਕਾਫੀਆਂ ਬੁੱਲੇਸ਼ਾਹ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਲੋਕ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ , ਕਾਫੀਆਂ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਕਾਫੀਆਂ ਬੁੱਲੇਸ਼ਾਹ ਉੱਪਰ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ

ਕਲਾਸ: ਐਮ.ਏ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੇਸਟਰ: ਪਹਿਲਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰਜ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਰਸਤੂ ਦੇ ਅਨੁਕਰਣ ਅਤੇ ਵਿਰੋਚਨ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਹੱਸਵਾਦ, ਯਥਾਰਥਵਾਦ, ਰੂਸੀ ਰੂਪਵਾਦ ਅਤੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਬਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਕ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਕਲਾਸ :

ਐੱਮ.ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੇਸਟਰ ਪਹਿਲਾ

ਪਰਚਾ ਚੌਥਾ : ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ : ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕਧਾਰਾ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੀ ਦੂਸਰੇ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸਾਂਝ, ਵਖਰੇਵੇ ਅਤੇ ਉੱਤਮਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ। ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਸਥਾਨ, ਲੱਛਣ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਰਿਤ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਬੌਧਿਕ, ਵਿਦਿਅਕ ਅਤੇ ਸਰਵ-ਪੱਖੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨਾ ਤੇ ਉਭਾਰਨਾ। ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਮਝਾਉਣਾ ਚੰਗੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਤਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਚੰਗੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਂਚ ਸਿਖ ਸਕਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋ ਜਾਣ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ :

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੌਧਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਸੈਮੀਨਾਰ ਲੈਕਚਰ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਸੈਮੀਨਾਰ ਲੈਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਗਿਆਸਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ।
- ਸਹਾਇਕ ਮਿਆਰੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਬਿਉਰਾ ਦੇਣਾ।
- ਕਿਰਤ ਦੇ ਸਰਬ-ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਰਵਾਉਣੀ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਝ ਵਧੇਗੀ।
- ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਵਾਕਿਫ ਹੋ ਸਕਣਗੇ।
- ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਪਸਾਰਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਦੇ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ (Practical skill) :

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਸੀ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਮੌਖਿਕ ਟੈਸਟ ਲੈਣੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਉਣੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੈਮੀਨਾਰ, ਕਾਨਫਰੰਸ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਸਮਝਾਉਣੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਵਾਉਣੀ।
- ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਟੈਸਟਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ ਅਤੇ ਤਿਆਰੀ ਕਰਵਾਉਣੀ।
- ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥ ਸਮਝਾਉਣੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਚਲੰਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਹਲਾਤਾਂ ਉਪਰ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਐਮ.ਏ. ਪੰਜਾਬੀ

ਪਰਚਾ: ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ

ਸਮੇਸਟਰ: ਪਹਿਲਾ

Course Outcomes:

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ : ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ। ਬਾਕੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।

ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ :

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤਕਨੀਕੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।

- ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸਾਹਿਤ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਜਰੀਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।
- ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

1. ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਜਰੀਏ ਉਹ ਬਾਕੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣਗੇ ਅਤੇ ਸਮਝਣਗੇ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।
3. ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਜਰੀਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ (Practical skill) :

1. ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਜਰੀਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
2. ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਗਿਆਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਨੂੰ ਉਘੇੜਣ ਤੇ ਨਿਖਾਰਨ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਵੇਗਾ।

ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਅਜੋਕੇ ਯੁੱਗ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ। ਅੱਜ ਦਾ ਸਮਾਜ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਸੋਚ ਰੋਖਣ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਇੱਕ ਮੰਡੀ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਅਤੇ

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਭਗਤਬਾਣੀ

ਕਲਾਸ: ਐਮ.ਏ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੇਸਟਰ: ਦੂਜਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਗਤਬਾਣੀ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕਾਵਿ, ਭਗਤੀ ਸਾਹਿਤ, ਭਗਤੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਭਗਤ ਨਾਮ ਦੇਵ, ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਅਤੇ ਭਗਤ ਨਾਮ ਦੇਵ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।

Course outcomes:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ:

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਗਤਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਗਤੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ, ਭਗਤ ਨਾਮ ਦੇਵ ਅਤੇ ਭਗਤ ਰਵੀਦਾਸ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।
- ਸਮੁੱਚੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਗਤਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਗਤੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ, ਭਗਤ ਨਾਮ ਦੇਵ ਅਤੇ ਭਗਤ ਰਵੀਦਾਸ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਵਿਹਾਰਕ ਹੁਨਰ (Practical skill):

1. ਕਾਵਿਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕਕਾਵਿ ਨੂੰ ਪੀ.ਪੀ.ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
2. ਭਗਤਬਾਣੀਚਿੰਤਨ ਸੰਬੰਧੀ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
3. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
4. ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਖੋਜ -ਪੱਤਰਲਿਖਣਦੀਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹਨਰ:

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਗਤਬਾਣੀਸੰਬੰਧੀਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
3. ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ।

ਪੇਪਰ ਦਾ ਨਾਮ: ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ: ਐਮ.ਏ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੇਸਟਰ: ਦੂਜਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੱਸਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ:

4. ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿੱਸਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
5. ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਾਰਸ ਦੀ ਹੀਰ, ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
6. ਸਮੁੱਚੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬੌਧਿਕ ਹਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿੱਸਾ ਪਦ ਦੀ ਵਿਉਤਪਤੀ ਤੇ ਭਾਵਾਰਥ ਜਾਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਬੀਰ ਕਾਵਿ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਾਰਸ ਦੀ ਹੀਰ , ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਵਿਹਾਰਕ ਹਨਰ(Practical skill):

11. ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਨੂੰ ਪੀ.ਪੀ.ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
12. ਸਾਹਿਤ ਖੋਜ ਸੰਬੰਧੀ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
13. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
14. ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਰਾਹੀਂ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਬੀਰ ਕਾਵਿ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
- ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਖੋਜ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ

ਕਲਾਸ: ਐਮ.ਏ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੈਸਟਰ: ਦੂਜਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਖੋਜ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਖੋਜ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ , ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ , ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ , ਰੂਪਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ -ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਰੂਪਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਰੁਝਾਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਕ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਰਾਹੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੋਣਵੇਂ ਅਧਿਐਨ ਕਾਰਜ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ।

Course outcomes:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ:

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੋਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਖੋਜ ਅਤੇ ਖੋਜ ਵਿਧੀ, ਖੋਜ ਸੰਦਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਸਕਣਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਸਮੁੱਚੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਖੋਜ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੋਜ ਪਦ ਦੀ ਵਿਉਂਤਪਤੀ ਤੇ ਭਾਵਾਰਥ ਜਾਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ ਦੇ ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ, ਰੂਪਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ, ਵਿਹਾਰਿਕ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੀਆਂ ਮਦਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਅਤਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਦੀਆਂ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਜੁਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

ਵਿਹਾਰਕ ਹੁਨਰ(Practical skill):

5. ਖੋਜ ਪਦ ਅਤੇ ਖੋਜ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਪੀ.ਪੀ.ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
6. ਸਾਹਿਤ ਖੋਜ ਸੰਬੰਧੀ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
7. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
8. ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਰਾਹੀਂ ਆਲੋਚਨਾ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

4. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਖੋਜ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
5. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
6. ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਣਗੇ।

ਕਲਾਸ: ਐੱਮ.ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੇਸਟਰ ਦੂਜਾ

ਪਰਚਾ ਨੰਬਰ : ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ : ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਦੂਸਰੇ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ, ਵਖਰੇਵੇ ਅਤੇ ਉਤਮਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ। ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਸਥਾਨ, ਲੱਛਣ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਰਿਤ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਬੌਧਿਕ, ਵਿਦਿਅਕ ਅਤੇ ਸਰਵ-ਪੱਖੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨਾ ਤੇ ਉਭਾਰਨਾ। ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਮਝਾਉਣਾ ਚੰਗੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਤਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਚੰਗੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਂਚ ਸਿਖ ਸਕਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋ ਸਕਣ।

ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਢੰਗ:

1. ਲੈਕਚਰ : ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਛੇ
2. ਸੈਮੀਨਾਰ : ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਦੋ
3. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਪਰਚਾ ਲਿਖਵਾਉਣਾ:- ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਰਚੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।
4. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਬੋਲਣ/ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।
5. ਸਹਾਇਕ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿਚ ਬੋਰਡ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚਾਰਟ ਵੀ ਵਰਤੇ ਜਾਣਗੇ।
6. ਕਿਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਨੂੰ ਚਲੰਤ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਉਣਾ।
7. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤਰੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਰਚਾਉਣਾ।
8. ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਸਮੂਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਕਰਵਾਉਣੀ।

9. ਸਹਾਇਕ ਈ.ਰੀਸੋਰਸ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣੇ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ :

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੌਧਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਸੈਮੀਨਾਰ ਲੈਕਚਰ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਸੈਮੀਨਾਰ ਲੈਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਗਿਆਸਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ।
- ਸਹਾਇਕ ਮਿਆਰੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਬਿਉਰਾ ਦੇਣਾ।
- ਕਿਰਤ ਦੇ ਸਰਬ-ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਰਵਾਉਣੀ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਝ ਵਧੇਗੀ।
- ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਵਾਕਿਫ ਹੋ ਸਕਣਗੇ।
- ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਪਸਾਰਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਦੇ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ (Practical skill) :

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਸੀ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਮੌਖਿਕ ਟੈਸਟ ਲੈਣੇ।
- ਗਾਇਡਾਂ ਵਗੇਰਾ ਦੇ ਦੁਸ਼ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਮਝਾ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਉਣੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੈਮੀਨਾਰ, ਕਾਨਫਰੰਸ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਸਮਝਾਉਣੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਵਾਉਣੀ।
- ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਟੈਸਟਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ ਅਤੇ ਤਿਆਰੀ ਕਰਵਾਉਣੀ।
- ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥ ਸਮਝਾਉਣੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਚਲੰਤ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਹਲਾਤਾਂ ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ: ਐਮ.ਏ. ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੇਸਟਰ: ਦੂਜਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ : ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤਕਨੀਕੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਕੋਰਸ ਵਿਚਲੀ ਵਿਸ਼ੈ-ਸੂਚੀ : ਚੌਥੇ ਸਮੇਸਟਰ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਫੌਂਟ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਕੀ-ਬੋਰਡ ਲੇਆਉਟ, ਕੰਪਿਊਟਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਈ-ਪੁਸਤਕਾਂ, ਈ-ਅਖਬਾਰਾਂ, ਵਿਕੀਪੀਡਿਆ, ਆਨਲਾਈਨ ਸ਼ਬਦ ਕੋਸ਼, ਪੰਜਾਬੀ ਪੀਡਿਆ ਆਦਿ ਸੰਬੰਧੀ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ : ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ www.gndu.ac.in ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ/ਢੰਗ :

10. ਲੈਕਚਰ : ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਛੇ

11. ਸੈਮੀਨਾਰ : ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਦੋ
12. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਪਰਚਾ ਲਿਖਵਾਉਣਾ:- ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਰਚੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।
13. ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ
14. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਬੋਲਣ/ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।
15. ਸਹਾਇਕ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿਚ ਬੋਰਡ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚਾਰਟ ਵੀ ਵਰਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ :

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤਕਨੀਕੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਜਰੀਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।
- ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇੰਟਰਨੈਟ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਸਰਵ-ਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।
- ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਆਵੇਗੀ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

4. ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਤਕਨੀਕੀ ਪੱਖ ਤੋਂ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ।
5. ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਜਰੀਏ ਉਹ ਨਵੀਂ ਤਕਨੀਕ ਨੂੰ ਸਮਝਣਗੇ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

6. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਜਰੀਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ (Practical skill) :

3. ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਜਰੀਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
4. ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਜਰੀਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
5. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦਾ ਗਿਆਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਨੂੰ ਉਘੇੜਣ ਤੇ ਨਿਖਾਰਨ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਵੇਗਾ।

*ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪਰਖ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਵੇਰਵਾ

ਸ਼ੈਸਨ 2018-2019

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ - ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (1960 ਤਕ)

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	: ਐਮ.ਏ. ਪੰਜਾਬੀ
ਸਮੇਸਟਰ	: ਤੀਜਾ
ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼	: ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
2. ਕਾਵਿ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਭਿੰਨ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
3. ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ (Practical Skill):

1. ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ, ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਡਾਇਆਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪਰਖ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਾਵਿ-ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਵਹਾਰਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

1. ਕਾਵਿ ਲਿਖਤ ਸਮੇਂ ਕਾਵਿ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
3. ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਉਸਾਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਣਗੇ।
4. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ: ਐਮ.ਏ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੈਸਟਰ: ਤੀਜਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਵਲ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਸਾਹਿਤ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ:

1. ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
2. ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚਿੱਟਾ ਲਹੂ, ਅਣਹੋਏ, ਮਾਤਲੋਕ ਨਾਵਲਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
3. ਸਮੁੱਚੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਵਲ ਪਦ ਦੀ ਵਿਉਤਪਤੀ ਤੇ ਭਾਵਾਰਥ ਜਾਣਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚਿੱਟਾ ਲਹੂ, ਅਣਹੋਏ, ਮਾਤਲੋਕ ਨਾਵਲਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਵਿਹਾਰਕ ਹੁਨਰ(Practical skill):

- ਨਾਵਲ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਨੂੰ ਪੀ.ਪੀ.ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਸਾਹਿਤਕ ਖੋਜ ਸੰਬੰਧੀ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਾਵਲੀ ਜੁਗਤਾਂ ਸਮਝਾ ਕੇ ਵਿਹਾਰਕ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਰਾਹੀਂ ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਨਾਵਲ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਵਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਵਲ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ

ਕਲਾਸ: ਐਮ.ਏ.

ਸਮੇਸਟਰ: ਤੀਜਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ : ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

Course Outcomes:

ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ :

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਕਵੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਿਲੇਬਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ। ਭੁੱਬਲ ਨਾਵਲ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਮਾਜ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਧੇਗੀ।

- ਬੋਧਿਕ ਹੁਨਰ:

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਮਾਜ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਕੇ ਭ੍ਰੰਮਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਗੇ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਧਣ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਬੌਧਿਕ ਪੱਖ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਹਿਤ ਸਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇਗਾ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ:

ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਪੜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਪੜ੍ਹਣ ਲਈ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਪਾਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਕੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਾਟਕ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਅਸਲ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

ਨਾਟਕ ਤੇ ਨਾਵਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਧਾਰਨ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ(1850ਈ. ਤੱਕ)

ਕਲਾਸ: ਐਮ.ਏ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੈਸਟਰ: ਤੀਜਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ -ਨਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੂਫੀ ਸਾਹਿਤ , ਕਿੱਸਾ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਬੀਰ ਕਵਿ, ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

Course outcomes:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ:

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਗਤ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੂਫੀ ਸਾਹਿਤ, ਕਿੱਸਾ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਬੀਰ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।
- ਸਮੁੱਚੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਭਗਤ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੂਫੀ ਸਾਹਿਤ, ਕਿੱਸਾ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਬੀਰ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਵਿਹਾਰਕ ਹੁਨਰ(Practical skill):

9. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪੀ.ਪੀ.ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
10. ਸਾਹਿਤ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਚਿੰਤਨ ਸੰਬੰਧੀ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
11. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
12. ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਖੋਜ -ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

7. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
8. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
9. ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਣਗੇ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ - ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (1960 ਤੋਂ ਬਾਦ)

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ : ਐਮ.ਏ. ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੇਸਟਰ : ਚੌਥਾ

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ : ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
2. ਕਾਵਿ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਭਿੰਨ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
3. ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ (Practical Skill):

1. ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ, ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਡਾਇਆਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪਰਖ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਾਵਿ-ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਵਹਾਰਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

1. ਕਾਵਿ ਲਿਖਤ ਸਮੇਂ ਕਾਵਿ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
3. ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਉਸਾਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਣਗੇ।
4. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵਿਸ਼ਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ

ਕਲਾਸ : ਐਮ.ਏ.ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੇਸਟਰ: ਚੌਥਾ

ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ: ਐਮ.ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੇਸਟਰ : ਚੌਥਾ

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼:

ਪਾਠ ਕ੍ਰਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ

ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਸਰੂਪ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਵਾਉਣਾ ਹੈ । ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸਮਝ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਦਾ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ।

Course Outcomes

ਅਧਿਆਪਨ ਕੌਸ਼ਲ / ਹੁਨਰ :

ਅਧਿਆਪਨ ਕੌਸ਼ਲ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਕਿਉਂਕਿ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਇਕ ਹੀ ਕੌਸ਼ਲ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸੂਝ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ ਗਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਦੀ ਸਮਝ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਆਖਿਆਮਈ ਕੌਸ਼ਲ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪਾਂ ਨਾਲੋਂ ਇਸ ਦੀ ਵੱਖਰਤਾ ਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ।

• ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਬੌਧਿਕ ਗਿਆਨ ਕੌਸ਼ਲ:

ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਕੌਸ਼ਲ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤਹਿਤ ਉਸਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੌਧਿਕ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ਜੁਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ।

• ਪੜ੍ਹਾਏ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ :

ਵਿਹਾਰਕ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਧਰ ਉਪਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਿਖਲਾਈ ਤਹਿਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਕੌਸ਼ਲ ਤਹਿਤ ਇਹ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਕਿਸ ਪੱਖ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਧੇਰੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕਿਸ

ਪੱਖ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਦਿੱਕਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ । ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਸਮਾਧਾਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਸਮੇਂ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

♦ **ਰੂਪਾਂਤਰਨ ਕੌਸ਼ਲ:**

ਉਪਰੋਕਤ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਫੋਕਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਆਪਨ ਕੌਸ਼ਲ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਗਿਆਨ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ: ਐਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੇਸਟਰ: ਚੌਥਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ : ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਗਿਆਨ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਬਾਕੀ ਵਿਗਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ , ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ। ਭਾਸ਼ਾਈ ਧੁਨੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਾਕਾਤਮਕ ਬਣਤਰਾਂ ਤਕ ਹਰ ਜੁਜ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ :

1. ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਬਣਤਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
2. ਵਿਆਕਰਨਕ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨਕ ਵਰਗਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਮੁੱਢਲੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।
3. ਅਰਥ-ਵਿਗਿਆਨ ਜ਼ਰੀਏ ਉਹ ਵਿਹਾਰਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਿਚ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
4. ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਿਕਤਾ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਏਗਾ।
5. ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਪਰਖ ਸਕਣਗੇ।
6. ਆਰਥੋਗਰਾਫੀ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੇ ਲਿਖਣ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਬਣਤਰਾਂ ਵਿਚ ਧੁਨੀ ਤੋਂ ਵਾਕ ਤਕ ਦੀਆਂ ਭਾਸ਼ਕ ਮਦਾਂ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।
2. ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਣਗੇ।
3. ਇਤਿਹਾਸਕ ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ (Practical skill) :

1. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਧੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਿਫਅ (ਨਿਟਏਰਨਓਟੋਨਿਓਲ ਫਹੋਨੇਟਿਚਿ ਅਲਪਹਓਬੇਟ) ਵਿਚ ਅੰਕਿਤ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਉਣਾ।
2. ਧੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਰਟ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
3. ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਚਾਰਟ ਜ਼ਰੀਏ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
4. ਭਾਵੰਸ਼ਾਂ (Morphemes) ਨੂੰ ਡਾਇਆਗ੍ਰਾਮ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਏਗਾ।
5. ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾ ਦੇ ਕੇ ਅਰਥ ਵਿਗਿਆਨਕ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਉਸ ਵਿਚਲੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
6. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪਰਖ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਵਹਾਰਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ :

1. ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
3. ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਉਸਾਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਣਗੇ।

4. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ: ਐਮ.ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੇਸਟਰ: ਚੌਥਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ : ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਨਾਟਕ ਦਾ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਦੂਜੇ ਰੂਪਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਟਕ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਗਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ :

7. ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਟਕ ਦੀ ਬਣਤਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
8. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰੰਗਮੰਚ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਧੇਗੀ।
9. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
10. ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਧਾਰਨ ਦਰਸ਼ਕ ਤੋਂ ਚੇਤਨ ਦਰਸ਼ਕ ਦਾ ਸਫਰ ਤਹਿ ਕਰਨਗੇ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ (Practical skill) :

6. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਨਾਟਕ ਵਾਂਗ ਹੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ
7. ਨਾਟਕ ਵਿਚਲੇ ਪਾਤਰ ਕਲਾਸ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਲਏ ਜਾਣਗੇ।
8. ਨਾਟਕ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਚਾਰਟ ਦੇ ਜਰੀਏ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

*ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪਰਖ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਨਾਟਕ ਲਿਖਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਵੇਰਵੇ

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ(1850 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ)

ਕਲਾਸ: ਐਮ.ਏ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੇਸਟਰ: ਚੌਥਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ -ਨਾਲ ਕਵਿਤਾ, ਗਲਪ, ਨਾਟਕ ਤੇ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

Course outcomes:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ:

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਵਿਤਾ, ਗਲਪ, ਨਾਟਕ ਤੇ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।
- ਸਮੁੱਚੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਕਵਿਤਾ, ਗਲਪ, ਨਾਟਕ ਤੇ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਵਿਤਾ, ਗਲਪ, ਨਾਟਕ ਤੇ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਵਿਹਾਰਕ ਹੁਨਰ(Practical skill):

13. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪੀ.ਪੀ.ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
14. ਸਾਹਿਤ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਚਿੰਤਨ ਸੰਬੰਧੀ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
15. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
16. ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਖੋਜ -ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

10. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
11. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
12. ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਣਗੇ।

Bachelor of commerce

Program outcomes :

After completing a Bachelor of Commerce (B.Com), there are several career opportunities available. Here are as follows:

Po1. Chartered Accountant (CA):

Pursue the Chartered Accountancy course to become a certified professional in accounting, auditing, and taxation. It is a prestigious and rewarding career path.

Po2. Financial Analyst or Investment Banker:

Roles in finance and investment offer opportunities in stock markets, portfolio management, or investment banking. You may need certifications like CFA (Chartered Financial Analyst).

Po3. Government Jobs:

Appear for competitive exams like UPSC, SSC, or banking exams (IBPS, SBI) to secure jobs in government sectors, public administration, or as a banker.

Po4. Business Analyst or Data Analyst:

A B.Com degree combined with data analysis or business analytics skills can open doors to roles in analytics and business intelligence.

Po5. Entrepreneurship or Family Business Management:

Use your business and commerce knowledge to start your own venture or manage and expand a family business.

Additional studies like an MBA, M.Com, or specialized certifications can further enhance career prospects

Semester 1

Course : Financial accounting

Program : Bachelor of commerce

Objective : Understanding Financial Concepts:

To equip students with knowledge about the core principles and functions of financial management, including capital budgeting, financial planning, and working capital management.

Course Outcomes :

Co1 : Foundational Knowledge: Builds a strong understanding of financial recording and reporting principles.

Co2 : Career Readiness: Prepares students for roles like accountants, auditors, and financial analysts.

Co3 : Decision Support: Develops skills to analyze financial statements for business decision-making.

Co4 : Regulatory Compliance: Equips students with knowledge of accounting standards and regulations.

Co5 : Entrepreneurial Advantage: Helps aspiring entrepreneurs manage finances effectively.

Course : Business Organisation

Program : Bachelor of commerce

Objective : to provide students with an understanding of the structure, functioning, and management of various business entities in a dynamic environment.

Course Outcomes :

Co1 : Entrepreneurial Knowledge: Helps students understand the fundamentals of starting and managing a business.

Co2 : Organizational Structure: Provides insights into different business models and their practical applications.

Co3 : Decision-Making Skills: Enhances the ability to make strategic decisions in various business scenarios.

Co4 : Leadership Development: Prepares students for managerial and leadership roles.

Co5 : Diverse Career Paths: Opens opportunities in management, consultancy, and business administration.

Course : Business Statistics

Program : Bachelor of commerce

Objective : The objective of the Business Statistics subject in B.Com is to equip students with statistical tools and techniques for analysing business data and making informed decisions.

Course Outcomes :

Co1 : Data Analysis Skills: Equips students with the ability to analyse and interpret data for informed decision-making.

Co2. Market Research: Prepares students for roles in market analysis and consumer behaviour studies.

Co3. Risk Assessment: Enables students to assess and manage risks in financial and business environments.

Co4. Strategic Planning: Enhances skills in statistical forecasting and strategic business planning.

Co5. Career Versatility: Opens opportunities in fields like finance, marketing, operations, and analytics.

Semester 2

Course : Advance financial accounting

Program : Bachelor of commerce

Objective : The objective of Advanced Financial Accounting of B.Com is to develop expertise in complex accounting practices, including corporate accounts, partnership accounts, and specialized transactions.

Course Outcomes :

Co1 : Complex Accounting Expertise: Develops proficiency in advanced topics like partnership accounts and amalgamation.

Co2 : Corporate Financial Roles: Prepares students for careers in corporate accounting and financial reporting.

Co3 : Problem-Solving Skills: Equips students to handle intricate accounting scenarios and adjustments.

Co4 : Regulatory Compliance Mastery: Builds expertise in adhering to advanced accounting standards and regulations.

Co5 : Higher Career Prospects: Opens opportunities for specialized roles like forensic accounting and tax consultancy.

Course : Advance commercial law

Program : Bachelor of commerce

Objective : The objective of Advanced Commercial Law in B.Com is to provide an in-depth understanding of legal principles governing business operations and commercial transactions.

Course Outcomes :

Co1. Legal Awareness: Provides knowledge of essential laws governing business transactions and contracts.

Co2. Risk Mitigation: Helps students identify and mitigate legal risks in business operations.

Co3. Corporate Compliance: Prepares students for roles in corporate governance and regulatory compliance.

Co4. Entrepreneurial Advantage: Enables entrepreneurs to navigate legal frameworks effectively.

Co5. Career Versatility: Opens opportunities in legal consultancy, compliance management, and business law advisory.

Course : Business Economics

Program : Bachelor of commerce

Objective : The objective of Business Economics in B.Com is to apply economic principles and analysis to solve business problems and make informed managerial decisions.

Course Outcomes :

Co1. Economic Decision-Making: Equips students with analytical skills for making informed business decisions.

Co2. Market Analysis Expertise: Provides insights into market dynamics and consumer behaviour.

Co3. Policy Understanding: Helps students evaluate the impact of economic policies on businesses.

Co4. Strategic Planning: Develops skills for long-term business planning based on economic trends.

Co5. Diverse Career Opportunities: Opens pathways in sectors like finance, consulting, and market research.

Semester 3

Course : Corporate Accounting

Program : Bachelor of commerce

Objective : The objective of Corporate Accounting in B.Com is to provide students with expertise in preparing and analysing financial statements, maintaining company accounts, and adhering to corporate regulatory requirements.

Course Outcomes :

Co1 : Foundational Knowledge: Builds a strong base in financial and corporate accounting principles for business careers.

Co2 : Job Opportunities: Opens pathways to roles such as accountant, financial analyst, and tax consultant.

Co3 : Critical Thinking: Enhances decision-making skills in financial reporting and analysis.

Co4 : Compliance Expertise: Prepares students for roles in auditing and regulatory compliance.

Co5 : Entrepreneurial Support: Aids aspiring entrepreneurs in managing business finances effectively.

Course : Corporate Law

Program : Bachelor of commerce

Objective : The objective of Corporate Law in B.Com is to provide an understanding of the legal framework governing companies and their operations.

Course Outcomes :

Co1 : Legal Acumen: Equips students with knowledge of corporate legal frameworks, essential for business operations.

Co2 : Corporate Roles: Opens opportunities in corporate governance, legal advisory, and compliance management.

Co3 : Entrepreneurial Skills: Helps future entrepreneurs understand business regulations and legal obligations.

Co4 : Career Flexibility: Provides a foundation for careers in law, company secretariat, and corporate consultancy.

Co5 : Conflict Resolution: Prepares students to handle corporate disputes and negotiations effectively.

Course : Financial Management

Program : Bachelor of commerce

Objective : The objective of financial management is to efficiently manage an organization's financial resources to achieve its goals, maximize shareholder wealth, and ensure long-term financial stability.

Course Outcomes :

Co1 : Strategic Decision-Making: Teaches students to analyse and make informed financial decisions for businesses.

Co2 : Diverse Career Options: Opens doors to careers in financial planning, investment banking, and risk management.

Co3 : Resource Optimization: Develops skills to manage and allocate financial resources effectively.

Co4 : Advantage: Equips aspiring entrepreneurs with financial planning and budgeting expertise.

Co5 : Global Opportunities: Provides a foundation for international careers in finance and wealth management.

Course : International Business

Program : Bachelor of commerce

Objective : The objective of international business is to understand global trade practices, cross-border operations, and strategies for managing business activities in an international context.

Course Outcomes :

Co1 : Perspective: Develops an understanding of international trade, markets, and business strategies.

Co2 : Career Expansion: Opens opportunities in multinational companies, export-import management, and global trade consultancy.

Co3 : Cultural Awareness: Prepares students to work in diverse cultural and international business environments.

Co4 : Entrepreneurial Growth: Equips students to start and manage global business ventures effectively.

Co5 : Policy Understanding: Provides knowledge of international trade policies and economic agreements critical for global roles.

Course : Business Environment

Program : Bachelor of commerce

Objective : The objective of studying the business environment is to analyse external and internal factors that influence business operations and decision-making.

Course Outcomes :

Co1 : Understanding: Provides insights into economic, social, and legal factors affecting businesses.

Co2 : Strategic Planning: Helps students analyze market trends for informed business decision-making.

Co3 : Versatile Career Paths: Prepares students for roles in market research, business consultancy, and policy analysis.

Co4 : Adaptability Skills: Enhances the ability to respond effectively to changing business environments.

Co5 : Entrepreneurial Insight: Guides aspiring entrepreneurs in understanding market dynamics and competitive landscapes.

Semester 4

Course : Goods and Services Tax

Program : Bachelor of commerce

Objective : The objective of studying Goods and Services Tax (GST) is to understand the framework, application, and impact of indirect taxation in a unified tax system.

Course Outcomes :

Co1 : Tax Expertise: Equips students with in-depth knowledge of GST laws and compliance processes.

Co2 : Career Opportunities: Opens pathways to roles like GST consultant, tax advisor, and accounts manager.

Co3 : Business Compliance: Prepares students to handle tax filings and regulatory requirements efficiently.

Co4 : Entrepreneurial Edge: Assists aspiring entrepreneurs in managing GST-related obligations in their businesses.

Co5 : Professional Growth: Provides a strong foundation for pursuing advanced careers in taxation and finance.

Course : Industrial Law

Program : Bachelor of commerce

Objective : The objective of studying industrial law is to understand the legal framework governing labour relations, industrial disputes, and workers' rights in the workplace.

Course Outcomes :

Co1 : Legal Expertise: Provides knowledge of labour laws and industrial regulations critical for HR and compliance roles.

Co2 : Career Versatility: Opens opportunities in legal advisory, corporate governance, and industrial relations management.

Co3 : Conflict Resolution: Equips students to handle workplace disputes and negotiate labour agreements effectively.

Co4 : Regulatory Compliance: Prepares students to ensure adherence to industrial and employment laws in organizations.

Co5 : Entrepreneurial Support: Helps entrepreneurs manage employee rights and obligations lawfully.

Course : Cost Accounting

Program : Bachelor of commerce

Objective : The objective of cost accounting in B.Com is to equip students with the knowledge and skills to analyse, control, and manage costs for effective business decision-making.

Course Outcomes :

Co1 : Cost Control Skills: Teaches techniques to analyse and manage costs effectively in businesses.

Co2 : Career Opportunities: Opens roles in cost analysis, budgeting, and management accounting.

Co3 : Decision-Making: Enhances skills in making informed financial and operational decisions.

Co4 : Industry Relevance: Prepares students for cost auditing and pricing strategy roles in various industries.

Co5 : Entrepreneurial Advantage: Helps entrepreneurs optimize costs for improved profitability.

Course :Principle and practices of Banking and Insurance

Program : Bachelor of commerce

Objective : The objective of studying Principles and Practices of Banking and insurance and Insurance is to understand the operational frameworks, regulatory norms, and best practices in banking and insurance sectors.

Course Outcomes :

Co1 : Industry Knowledge: Provides foundational understanding of banking and insurance operations and services.

Co2 : Career Opportunities: Opens pathways to roles in banking, insurance underwriting, and financial advisory.

Co3 : Regulatory Expertise: Equips students with knowledge of banking and insurance laws and compliance requirements.

Co4 : Customer Service Skills: Develops expertise in handling customer relationships and financial products.

Co5 : Financial Literacy: Prepares students for roles in risk management and financial planning.

Course : Environmental Studies

Program : Bachelor of commerce

Objective : The objective of environmental studies in B.Com is to develop awareness and understanding of environmental issues and sustainable practices in business.

Course Outcomes :

Environment studies

Co1 : Sustainability Awareness: Educates students on environmental conservation and sustainable business practices.

Co2 : Corporate Responsibility: Prepares for roles in corporate social responsibility (CSR) and environmental compliance.

Co3 : Policy Advocacy: Opens opportunities in environmental policy-making and consultancy.

Co4 : Green Entrepreneurship: Encourages the development of eco-friendly and sustainable business ventures.

Co5 : Global Relevance: Equips students for careers in organizations focusing on environmental management and climate change.

Semester 5

Course : Management Accounting

Program : Bachelor of commerce

Objective : The objective of management accounting in B.Com is to provide students with the tools and techniques for analysing financial data to support strategic decision-making and business performance management.

Course Outcomes :

Co1 : Financial Analyst: Develops skills for analyzing financial data to support decision-making.

Co2 : Cost Accountant: Prepares students for roles in managing and reducing costs within organizations.

Co3 : Budget Manager: Equips students with expertise in planning and controlling budgets.

Co4 : Management Consultant: Builds analytical skills for advising businesses on operational efficiency.

Co5 : Entrepreneurship: Enhances decision-making capabilities for managing business finances effectively.

Course : Direct Tax Law

Program : Bachelor of commerce

Objective : The objective of direct tax law in B.Com is to impart knowledge of tax regulations and their application in compliance, planning, and financial decision-making.

Course Outcomes :

Co1 : Tax Consultant: Prepares students to offer expert advice on tax planning and compliance.

Co2 : Chartered Accountant: Lays a foundation for advanced tax law knowledge in professional certifications.

Co3 : Auditor: Builds expertise in assessing compliance with tax regulations during audits.

Co4 : Financial Planner: Helps students develop skills to create tax-efficient financial strategies.

Co5 : Government Jobs: Opens opportunities in tax departments and regulatory agencies.

Course : Auditing

Program : Bachelor of commerce

Objective : The objective of auditing in B.Com is to equip students with the principles and procedures for examining financial records to ensure accuracy, compliance, and reliability.

Course Outcomes :

Co1 : Skill Development: Builds expertise in auditing processes, essential for roles in accounting and financial management.

Co2 : Career Readiness: Prepares students for jobs as auditors, accountants, or financial analysts.

Co3 : Certification Advantage: Enhances eligibility for professional certifications like CA, CMA, or CPA.

Co4 : Entrepreneurial Growth: Supports entrepreneurial ventures by ensuring proper financial compliance and controls.

Co5 : Industry Relevance: Provides knowledge critical for working in corporate governance, risk management, and regulatory compliance.

Course : Contemporary Accounting

Program : Bachelor of commerce

Objective : The objective of contemporary accounting in B.Com is to familiarize students with modern accounting practices, standards, and emerging trends in the dynamic business environment.

Course Outcomes :

Co1 : Modern Practices: Equips students with knowledge of advanced accounting methods used in today's business world.

Co2 : Technological Proficiency: Prepares students for careers in digital accounting and ERP systems.

Co3 : Global Standards: Enhances understanding of IFRS and other international accounting frameworks for global opportunities.

Co4 : Skills: Develops the ability to interpret complex financial data for strategic decision-making.

Co5 : Roles: Opens doors to careers in forensic accounting, financial consultancy, and sustainability reporting.

Course : Financial Market Operations

Program : Bachelor of commerce

Objective : The objective of financial market operations in B.Com is to provide students with an understanding of the functioning, structure, and dynamics of financial markets and instruments.

Course Outcomes :

Co1 : Investment Expertise: Builds knowledge of stock markets, bonds, and mutual funds for careers in investment banking and portfolio management.

Co2 : Financial Literacy: Enhances understanding of market operations, aiding roles in trading and financial analysis.

Co3 : Regulatory Insights: Prepares students for jobs in regulatory bodies like SEBI and RBI.

Co4 : Risk Management: Develops skills in assessing and managing financial risks for corporate or personal finance.

Co5 : Entrepreneurial Edge: Supports entrepreneurial ventures through insights into fundraising and capital market operations.

Semester 6

Course : Operational Research

Program : Bachelor of commerce

Objective : The objective of operational research in B.Com is to develop analytical and problem-solving skills for optimizing business decisions using quantitative methods and models.

Course Outcomes :

Co1 : Enhances problem-solving skills crucial for managerial roles.

Co2 : Develops analytical thinking applicable to data-driven decision-making.

Co3 : Prepares students for roles in logistics, supply chain, and operations management.

Co4 : Provides expertise in optimizing business processes, leading to higher efficiency.

Co5 : Opens career paths in finance, marketing, and consulting through quantitative analysis.

Course : Corporate Governance

Program : Bachelor of commerce

Objective : The objective of corporate governance in B.Com is to provide students with knowledge of ethical practices, accountability, and regulatory frameworks for effective management and stakeholder trust.

Course Outcomes :

Co1 : Essential knowledge for roles in compliance and regulatory affairs.

Co2 : Understanding of ethical decision-making in business leadership.

Co3 : Prepares students for careers in risk management and corporate law.

Co4 : Develops skills for ensuring transparency and accountability in organizations.

Co5 : Opens opportunities in corporate finance, audit, and sustainability roles.

Course : Portfolio Management

Program : Bachelor of commerce

Objective : The objective of portfolio management in B.Com is to equip students with the skills to analyse, manage, and optimize investment portfolios for maximizing returns and minimizing risks.

Course Outcomes :

Co1 : students with skills for managing investments in finance and wealth management.

Co2 : Enhances understanding of risk and return, crucial for roles in asset management.

Co3 : Prepares students for careers in financial analysis and advisory services.

Co4 : Develops expertise in creating diversified investment strategies for clients.

Co5 : Opens opportunities in banking, insurance, and corporate finance sectors.

Course : Financial Services

Program : Bachelor of commerce

Objective : The objective of financial services in B.Com is to provide students with an understanding of various financial products, services, and their role in economic growth and business operations.

Course Outcomes :

Co1 : Provides foundational knowledge for careers in banking and financial institutions.

Co2 : Prepares students for roles in insurance, mutual funds, and investment advisory services.

Co3 : Develops expertise in understanding financial products and services for client management.

Co4 : skills for roles in corporate finance and capital market operations.

Co5 : opportunities in financial consulting, risk management, and financial planning.

Course : Corporate Tax Law and Planning

Program : Bachelor of commerce

Objective : The objective of Corporate Tax Law and Planning is to equip students with knowledge of corporate tax regulations and strategic tax planning to optimize organizational tax liabilities within legal frameworks.

Course Outcomes :

Co1 : Builds expertise in corporate tax compliance and regulatory frameworks.

Co2 : Prepares students for careers in tax consultancy and financial planning.

Co3 : Skills in tax-saving strategies and corporate tax planning.

Co4 : Opens opportunities in accounting, auditing, and legal advisory roles.

Co5 : Equips students for roles in government taxation departments and corporate finance.

Masters of commerce

Program outcomes :

Po1 : Academic and Research Roles: Opportunities as Assistant Professors, Lecturers, or Researchers in commerce and management disciplines.

Po2 : Corporate Sector Positions: Roles like Financial Analyst, Business Consultant, Tax Consultant, and Investment Banker in multinational corporations.

Po3 : Banking and Financial Services: Positions such as Credit Analyst, Risk Manager, or Bank Officer in private and public banks.

Po4 : Entrepreneurship and Business Ownership: Provides a strong foundation to start and manage a business or consultancy.

Po5 : Government and Civil Services: Eligibility for roles in government sectors, including Accountant, Auditor, or roles through competitive exams like UPSC or State Services.

Semester 1

Course : Managerial Economics

Program : Masters of commerce

Objective : To develop analytical and decision-making skills by applying economic principles to solve business and managerial challenges.

Course Outcomes :

Co1 : Enhances problem-solving skills crucial for managerial roles.

Co2 : Develops analytical thinking applicable to data-driven decision-making.

Co3 : Prepares students for roles in logistics, supply chain, and operations management.

Co4 : Provides expertise in optimizing business processes, leading to higher efficiency.

Co5 : Opens career paths in finance, marketing, and consulting through quantitative analysis.

Course : Statistical Analysis For Business

Program : Masters of commerce

Objective : To equip students with statistical tools and techniques for analysing data and making informed business decisions.

Course Outcomes :

Co1 : Data-Driven Decision Making: Equips students with skills to analyse data and make informed business decisions.

Co2 : Market Research Expertise: Prepares students for roles in market analysis and consumer behaviour studies.

Co3 : Risk Assessment Proficiency: Enables students to evaluate financial and operational risks effectively.

Co4 : Consulting Opportunities: Builds a foundation for careers in business consulting and strategy development.

Co5 : Analytics Roles: Opens pathways to careers in data analytics, business intelligence, and performance management.

Course : Management Principles And Organization Behaviour

Program : Masters of commerce

Objective : To understand fundamental management principles and analyse human behaviour within organizations to enhance managerial effectiveness.

Course Outcomes :

Co1 : Leadership Development: Enhances skills to manage teams effectively in organizational roles.

Co2 : Strategic Thinking: Prepares students for decision-making and problem-solving in management.

Co3 : Organizational Insight: Builds understanding of workplace behaviour to improve collaboration.

Co4 : Career Versatility: Equips students for diverse roles in HR, operations, and consulting.

Co5 : Entrepreneurial Skills: Develops knowledge for leading and managing businesses effectively.

Course : Business Environment

Program : Masters of commerce

Objective : To analyse the dynamic factors influencing business operations and decision-making in a global and domestic context.

Course Outcomes :

Co1 : Enhances understanding of global economic trends, crucial for strategic decision-making.

Co2 : Provides insights into the impact of government policies on businesses, aiding in compliance and planning.

Co3 : Develops analytical skills to assess market dynamics, improving managerial decision-making.

Co4 : Prepares students for roles in business consultancy by teaching environmental analysis techniques.

Co5 : Equips students with knowledge to adapt to changing business environments, improving employability in diverse sectors.

Course : Management Accounting And Control System

Program : Masters of commerce

Objective : To develop skills in using management accounting tools for planning, control, and decision-making to enhance organizational performance.

Course Outcomes :

Co1 : Provides expertise in financial analysis, crucial for roles in accounting and auditing.

Co2 : Develops skills in budgeting and cost control, preparing students for managerial positions.

Co3 : Enhances decision-making abilities through financial performance evaluation techniques.

Co4 : Prepares students for roles in financial planning, corporate strategy, and management consulting.

Co5 : Equips students with knowledge of control systems to improve organizational efficiency and profitability.

Semester 2

Course : Corporate Financial Accounting And Auditing

Program : Masters of commerce

Objective : To provide knowledge of corporate financial reporting and auditing practices for ensuring transparency, compliance, and accountability in business.

Course Outcomes :

Co1 : Corporate Accounting Expertise: Prepares students for roles in financial reporting and analysis.

Co2 : Auditing Skills: Equips students for careers in internal and external auditing.

Co3 : Regulatory Compliance: Opens opportunities in ensuring adherence to financial laws and standards.

Co4 : Forensic Accounting: Enables careers in fraud detection and financial investigations.

Co5 : Financial Consultancy: Provides a foundation for advisory roles in corporate finance.

Course : Financial Management

Program : Masters of commerce

Objective : To impart knowledge and skills for effective financial planning, analysis, and decision-making to maximize organizational value.

Course Outcomes :

Co1 : Investment Management: Prepares students for roles in portfolio and wealth management.

Co2 : Corporate Finance Expertise: Equips students for careers in financial planning and budgeting.

Co3 : Risk Assessment Skills: Enables opportunities in risk management and insurance.

Co4 : Banking and Financial Services: Opens doors to careers in banking and financial consultancy.

Co5 : Entrepreneurial Finance: Provides knowledge for managing finances in start-ups and businesses.

Course : Research Methodology

Program : Masters of commerce

Objective : To equip students with systematic research techniques for analysing and solving business problems scientifically.

Course Outcomes :

Co1 : Analytical Thinking: Develops skills for roles in data analysis and problem-solving.

Co2 : Market Research Expertise: Opens career opportunities in consumer insights and trend analysis.

Co3 : Academic Research Proficiency: Prepares students for careers in teaching and scholarly research.

Co4 : Policy Development: Equips students for roles in policy-making and strategic planning.

Co5 : Consulting Skills: Provides a foundation for careers in business consultancy and project evaluation.

Course : Marketing Management

Program : Masters of commerce

Objective : To develop strategic and analytical skills for effectively managing marketing activities and building customer value.

Course Outcomes :

Co1 : Strategic Decision-Making: Prepares students for roles in business strategy and market analysis.

Co2 : Brand Management Skills: Enables careers in brand promotion and product management.

Co3 : Digital Marketing Expertise: Opens doors to careers in online marketing and e-commerce.

Co4 : Sales and Advertising: Equips students for roles in sales and creative advertising.

Co5 : Entrepreneurial Insight: Provides knowledge for starting and managing successful businesses.

Course : Human Resource Management

Program : Masters of commerce

Objective : To enhance understanding of HR practices for effectively managing and developing an organization's human capital.

Course Outcomes :

Co1 : Talent Acquisition Skills: Prepares students for careers in recruitment and staffing.

Co2 : Employee Relations Expertise: Equips students for roles in HR management and conflict resolution.

Co3 : Organizational Development: Opens opportunities in training, development, and performance management.

Co4 : Compensation and Benefits: Enables roles in payroll and benefits administration.

Co5 : HR Analytics Proficiency: Provides skills for data-driven decision-making in workforce planning.

Semester 3

Course : Banking And Insurance Services

Program : Masters of commerce

Objective : To develop students' understanding of financial systems, banking operations, and insurance mechanisms to prepare them for careers in the financial sector.

Course Outcomes :

Co1 : Enhanced Financial Knowledge: Equips students with expertise in banking operations and insurance principles, vital for financial sector roles.

Co2 : Diverse Career Options: Opens doors to careers in banks, insurance companies, financial advisory firms, and risk management.

Co3 : Regulatory Insight: Builds understanding of banking and insurance regulations, critical for compliance and audit positions.

Co4 : Entrepreneurial Skills: Provides knowledge for starting financial consultancy or insurance brokerage businesses.

Co5 : Job Security: Prepares students for stable and high-demand roles in banking and insurance sectors.

Course : Contemporary Accounting

Program : Masters of commerce

Objective : The objective of Contemporary Accounting is to familiarize students with advanced accounting practices, emerging trends, and their application in modern business environments.

Course Outcomes :

Co1 : Enhanced Financial Analysis Skills: Develop expertise in interpreting financial data for strategic decision-making.

Co2 : Proficiency in Accounting Software: Gain hands-on experience with modern tools like ERP systems and Tally.

Co3 : Knowledge of Global Standards: Understand international accounting standards, opening doors to global opportunities.

Co4 : Strategic Cost Management: Learn techniques to manage and optimize organizational costs effectively.

Co5 : Career Versatility: Prepares for diverse roles like financial analyst, auditor, and management accountant.

Course : Security Analysis And Portfolio Management

Program : Masters of commerce

Objective : The objective of Security Analysis and Portfolio Management is to equip students with the skills to evaluate investment opportunities and construct optimal portfolios for effective wealth management.

Course Outcomes :

Co1 : Investment Expertise: Equips students with skills to analyse and manage investment portfolios, enhancing roles in finance and wealth management.

Co2 : Risk Assessment: Develops the ability to assess and mitigate financial risks, valuable for risk management careers.

Co3 : Market Understanding: Provides in-depth knowledge of securities markets, aiding in roles like stockbroking and investment advisory.

Co4 : Strategic Decision-Making: Sharpens analytical skills for strategic financial decisions, critical for fund management roles.

Co5 : Corporate Finance Roles: Prepares students for roles in corporate finance, financial planning, and asset management firms.

Course : Strategic Management

Program : Masters of commerce

Objective : The objective of Strategic Management is to develop students' ability to formulate, implement, and evaluate business strategies to achieve organizational goals in a competitive environment.

Course Outcomes :

Co1 : Enhanced Decision-Making Skills: Develops critical thinking and strategic planning abilities, essential for leadership roles.

Co2 : Business Acumen: Provides insights into organizational strategies, enabling students to align with corporate goals.

Co3 : Career Flexibility: Opens opportunities in diverse sectors like consultancy, management, and entrepreneurship.

Co4 : Competitive Edge: Equips students with tools to analyse market trends and craft sustainable business strategies.

Co5 : Leadership Development: Prepares students for managerial and executive positions by focusing on strategic problem-solving.

Course : Security Market Operations

Program : Masters of commerce

Objective : The objective of Security Market Operations is to provide students with in-depth knowledge of the functioning, regulation, and dynamics of securities markets for effective financial decision-making.

Course Outcomes :

Co1 : Investment Banking Careers: Develops skills to analyse financial markets, aiding entry into investment banking roles.

Co2 : Portfolio Management: Equips students with knowledge to manage investment portfolios effectively.

Co3 : Stock Market Expertise: Prepares for careers as stock analysts or brokers by understanding market operations.

Co4 : Corporate Finance Roles: Enhances decision-making skills for roles in corporate finance and treasury management.

Co5 : Regulatory Opportunities: Opens pathways to work with financial regulatory bodies like SEBI.

Semester 4

Course : International Accounting

Program : Masters of commerce

Objective : The objective of International Accounting is to equip students with knowledge of global accounting standards, practices, and their application in multinational business operations.

Course Outcomes :

Co1 : Global Career Opportunities: Prepares students for roles in multinational corporations.

Co2 : Regulatory Compliance Expertise: Equips students to handle international financial reporting standards.

Co3 : Cross-Border Financial Analysis: Builds skills to analyse and interpret global financial data.

Co4 : Consulting and Advisory Roles: Opens pathways in international accounting consultancy.

Co5 : Enhanced Competitiveness: Increases employability in a globalized job market.

Course : E-Commerce

Program : Masters of commerce

Objective : The objective of E-Commerce is to provide students with an understanding of online business models, digital marketplaces, and the technologies driving modern commerce.

Course Outcomes :

Co1 : Digital Marketing Expertise: Equips students with skills to excel in online marketing and advertising roles.

Co2 : E-Commerce Management: Prepares students for careers in managing online businesses and platforms.

Co3 : Data Analysis Skills: Provides knowledge to analyse consumer data for strategic decision-making.

Co4 : Tech-Savvy Roles: Opens pathways to roles in IT, web development, and e-commerce solutions.

Co5 : Entrepreneurial Opportunities: Encourages students to start and scale their online business ventures.

Course : International Financial Management

Program : Masters of commerce

Objective : The objective of International Financial Management is to equip students with the knowledge and skills to manage financial resources in a global business environment, including exchange rates, international markets, and cross-border investments.

Course Outcomes :

Co1 : Global Banking Careers: Equips students to work in international banks and financial institutions.

Co2 : Forex Management Roles: Prepares for careers in foreign exchange and currency risk management.

Co3 : Investment Analyst Opportunities: Develops skills for analysing international investments and portfolios.

Co4 : Corporate Finance Jobs: Enhances ability to handle cross-border mergers, acquisitions, and financial planning.

Co5 : Trade and Export Finance: Opens doors to roles in export-import financing and trade credit analysis.

Course : Financial Market and Financial Services

Program : Masters of commerce

Objective : The objective of Financial Market and Financial Services is to provide students with insights into the functioning of financial markets and the diverse financial services that support economic growth and investment.

Course Outcomes :

Co1 : Enhanced Financial Literacy: Builds expertise in market analysis and investment strategies.

Co2 : Career in Banking and Finance: Opens opportunities in banking, asset management, and financial advisory.

Co3 : Corporate Finance Roles: Prepares for roles in risk management, corporate finance, and treasury operations.

Co4 : Entrepreneurship Support: Equips with skills for effective financial decision-making in businesses.

Co5 : Global Market Insights: Offers knowledge for roles in international finance and trading.

Course : Corporate Tax Law and Planning

Program : Masters of commerce

Objective : The objective of Corporate Tax Law and Planning Is to equip students with knowledge of corporate tax regulations and strategic tax planning to optimize organizational tax liabilities within legal frameworks.

Course Outcomes :

- Co1 :** Tax Consultancy: Prepares students for roles as tax consultants, providing expert advice to businesses.
- Co2 :** Corporate Compliance: Equips students to ensure companies meet tax regulations and legal obligations.
- Co3 :** Financial Planning: Enhances skills for strategic tax planning, reducing tax liabilities for organizations.
- Co4 :** Government Roles: Opens opportunities in tax administration and policymaking in government sectors.
- Co5 :** Entrepreneurship Support: Aids aspiring entrepreneurs in understanding corporate taxation for business success.

M.Sc (Information Technology)

Program Outcomes (PO)

- PO1.** Understanding of the fundamental concepts, theories, and practices in information technology.
- PO2.** Apply knowledge of computing to produce effective designs and solutions for specific problems
- PO3.** Advance knowledge through innovation and knowledge creation.
- PO4.** Identify, analyze, and synthesize scholarly literature relating to the field of computer science; and use software development tools, software systems, and modern computing platforms.
- PO5.** Ability to create, select and apply appropriate modern Computer/ I.T tools for problem solving.

Program Specific Outcomes(PSO)

- PSO1:** Gains understanding about techniques, technologies and methods used in managing and implementing information technology systems.
- PSO2.** Apply knowledge of information technology to solve evolving technology and technology-related problems
- PSO3:**To Create a high level strategy and design in-depth technical specializations, management and planning of IT project and services

PSO4: Utilize practical knowledge and theoretical information technology principles in the analysis, design, and creation of computing systems

PSO5: Ability to use different learning algorithms and Software project management techniques.

Course Outcomes

Class:MSc(IT) Semester –I

COURSE NAME: Paper – MIT01001T Analysis & Design of Embedded Systems

CO1: Understand basic concept of embedded systems.

CO2. It helps to understand the internal architecture and interfacing of different peripheral devices with Microcontrollers.

CO3. Understanding the ability to write the programs for microcontroller.

CO 4. It helps to understand the role of embedded systems in industry.

CO5: Analyze and develop embedded hardware and software development cycles and tools.

Class:MSc(IT) Semester –I

COURSE NAME: Paper – MIT01002T Distributed Computing

CO1: Acquire fundamental knowledge in distributed computing.

CO2: Acquire the knowledge in distributed application development and problem solving.

CO3: Understand the concepts of process and resource management in distributed computing environment,

CO4: Summarize the major security issues associated with distributed systems

Class:MSc(IT) Semester –I

COURSE NAME: Paper – MIT01003T Advanced Computer Organization and Architecture

CO1: To understand the design issues in the development of processor or other components that satisfies design requirements and objectives.

CO2: To understand the basics of organizational and architectural issues of a digital computer.

CO3: Learn the function each element of a memory hierarchy.

CO4: Learns the various data transfer techniques in digital computer.

Class:MSc(IT) Semester –I

COURSE NAME: Paper – MIT01004T Network Operating Systems

CO1: Understanding the principles, practices and goals of system administration.

CO2: Understanding of the major approaches to computer management in the network environment.

CO3: Perform the installation of Windows 2003 OS and configure the server environment.

CO4: Perform user accounts management and implement security groups.

CO5: Perform configuration, management, and troubleshooting of folders, files, and printing resources.

CO6: Perform network services installation and management and monitoring software tools.

Class:MSc(IT) Semester –I

COURSE NAME: Paper – MIT01005T Computational Problem Solving Using Python

CO1: To gain the Knowledge and Understanding of Python programming.

CO2: To gain Practical Skills Programming for application development .

CO3: Ability to define a practical problem, Data structure and Modular approach.

Class:MSc(IT) Semester –II

COURSE NAME: Paper — MIT02001T Mobile Computing

CO1: Understand the fundamentals of wireless communications.

CO2: Analyze security, energy efficiency, mobility, scalability characteristics in wireless networks.

CO3: Demonstrate basic skills for cellular networks design .

CO4: Apply knowledge of TCP/IP extensions for mobile and wireless networking.

Class:MSc(IT) Semester –II

COURSE NAME: Paper — MIT02002T Distributed Databases

- CO1:** To gain the knowledge and understanding of Distributed Databases and their design & development
- CO2:** To understand the analytical skills of Data Distribution and Allocation strategies
- CO3:** To understand the Practical Skills of Algorithmic knowledge about distributed database design and allocation
- CO4:** Usage of DDBMS design and allocation models
- CO5:** To understand the concept of Query Decomposition and Distributed Concurrency Control issues.

Class:MSc(IT) Semester –II

COURSE NAME: Paper — MIT02003T Image Processing

- CO1:** Understanding fundamentals of digital image processing, and various image transforms.
- CO2:** To understand the various algorithms of Digital Image Processing so that the respondent may be able to implement in their practical
- CO3:** Understanding the ability to apply mathematical foundations, algorithmic principles and computer science theory.
- CO4:** Developing the programs in the practical Labs .

Class:MSc(IT) Semester –II

COURSE NAME: Paper — MIT02004T Fuzzy Systems

- CO1:** Understanding the fundamental theory and concepts of Fuzzy sets theory, Fuzzy relations.
- CO2:** To understand the decision making using Fuzzy information
- CO3:** To understand the use of MATLAB in Fuzzy Logics.
- CO4:** Understanding the concepts of Fuzzy Systems, ANN, Genetic Algorithms and its applications
- CO5:**To Identify process/procedures to handle real world problems using Fuzzy Logics.

Class:MSc(IT) Semester –II

COURSE NAME: Paper — MIT02005T Network Design and Performance Analysis

CO1: To develop a network model using analysis and simulation

CO2: Designing a network model to meet requirements for new and existing networks.

CO3: Use quantitative and qualitative techniques to design or upgrade a network

CO4: Make decisions on the proper network technologies, routing protocols, network topologies .

CO4: Troubleshoot and diagnose network problems and identify network issues, risks, bottlenecks.

Class:MSc(IT) Semester –III

COURSE NAME: Paper — MIT03001T Network Protocols

CO1: Explain how protocols and standards benefit a global internet network.

CO2. Describe how the Ethernet Protocol transmits data within a LAN.

CO3. Explain IPv4 addressing and the role subnet masks.

CO4: Use Cisco Packet Tracer to connect hosts to a wireless router in a LAN.

CO5: Use a TCP/IP for Connection oriented Transmission.

CO6: Understanding the concept of ICMP/UDP for Transmission.

Class:MSc(IT) Semester –III

COURSE NAME: Paper –MIT03002T Advanced Web Technologies

CO1: Understanding the different concepts and features of .NET coding, debugging and developing of Windows and web applications.

CO2: To Develop critical thinking skills through solving programming problems in practical assignments, on projects, and on tests.

CO3: To create database driven ASP.NET web applications and web services

Class:MSc(IT) Semester –III

COURSE NAME: Paper –MIT03003T Linux Administration

CO1: Understanding the distributed operating system concepts that includes architecture, Mutual exclusion algorithms, deadlock detection algorithms and agreement protocols

CO2: Understanding the components and management aspects of concurrency management.

CO3: Learning the mechanisms of OS to handle processes and threads and their communication

CO4: Understanding the mechanisms involved in memory management in contemporary Operating System.

Class:MSc(IT) Semester –III

COURSE NAME: Paper –MIT03004T System Simulation

CO1: Understanding the concept of System Simulation and its application in real world and the usage.

CO2: Understanding the concept of random number generation in discrete simulation.

CO3: Knowledge about models of Inventory Control.

CO4: Understanding the principle and techniques of simulation methods informed by research direction.

Class:MSc(IT) Semester –III

COURSE NAME: Paper –MIT03005T Microprocessor and Its Applications

CO1: Evaluate and solve basic binary math operations using the microprocessor and describe the microprocessor's and Microcontroller's internal architecture

CO2: Evaluate assembly language programs and download the machine code that will provide solutions real-world control problems.

CO3:To understand the programming and interfacing of microprocessors and microcontrollers.

Class:MSc(IT) Semester –IV

COURSE NAME: Paper –MIT04001T Advanced Java Technology

CO1: Knowledge of the structure and model of the Java programming language.

CO2: To propose the use of certain technologies by implementing them in the Java programming language.

Class:MSc(IT) Semester –IV

COURSE NAME: Paper –MIT04002T Network Security

CO1: Understanding the basic working principles of computer networks.

CO2: Learns the protocols required for Network Security.

CO3: Learn to identify the various threats in computer Network.

CO4: Utilize network security tools and develop network security policies.

CO5: Specify procedures for recovery from attacks on networks.

Class: MSc(IT) Semester –IV

COURSE NAME: Paper –MIT04003T Artificial Neural Network

CO1: Understanding the fundamental theory and concepts of neural networks, neuro-modeling, several neural network paradigms and its applications.

CO2: Apply deep learning techniques to solve practical problems.

CO3: To evaluate model performance and interpret results.

CO4: Understanding the generic machine learning terminology.